

Nr 8

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1962/63 inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Attonde huvudtiteln

Ecklesiastikdepartementet

1:o) **Ecklesiastikdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkt 1, s. 19 och 20 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1962) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ecklesiastikdepartementet, som föranledes av vad departementschefen anför, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Ecklesiastikdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 393 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär — förutom vissa automatiska utgiftsökningar — följande:

- 1) lagbyrån omvandlas till rättsavdelning, varvid nuvarande tjänsten som byråchef för lagärenden i Br 2 ändras till tjänst som chef för rättsavdelningen i Br 4 samt en ny tjänst som byråchef för lagärenden i Br 2 inrättas,
- 2) ett förordnande att bestrida göromål, som ankommer på budgetsekreterare, ersättes med en ordinarie budgetsekreterartjänst i ABr 25,
- 3) en kanslibiträdstjänst i Ae 7 ordinariesättes i Ao 7,
- 4) medel beräknas för uppflyttning av en förste kanslisekreterartjänst i Ao 23 till byrådirektörstjänst i Ao 26 och av en kanslisekreterartjänst i Ao 19 till förste kanslisekreterartjänst i Ao 23 samt för utbyte av en amanuentjänst mot en förste kanslisekreterartjänst i Ae 23,
- 5) medel beräknas för ytterligare fyra kanslibiträdstjänster i Ae 7,
- 6) anslagsposten till ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft nedräknas med 45 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 88 000 kr.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ecklesiastikdepartementet, som föranledes av vad departementschefen anförde;

b) godkänna följande avlöningsstat för ecklesiastikdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	941 000
3. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	2 100
4. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	215 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	667 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	487 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	29 900

Summa kr. 2 393 000

c) till *Ecklesiastikdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 393 000 kr.

2:o) **Ecklesiastikdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 20), vilket innebär en anslagshöjning med 59 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ecklesiastikdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

3:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 20 och 21), vilket innebär en anslagshöjning med 1 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

4:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 22), vilket innebär en anslagsminskning med 55 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kr.

Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.

5:o) **Bidrag till folkbibliotek.** Kungl. Maj:t har (punkt 62, s. 85—88) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 667 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson* (I: 39) och den andra inom andra kammaren av fröken *Olsson* (II: 82), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att det årliga anslaget till Sigtunastiftelsens bibliotek fr. o. m. budgetåret 1962/63 höjes från 6 500 kr. till 10 000 kr., och sålunda till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 670 500 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gunnar Berg m. fl.* (I: 40) och den andra inom andra kammaren av herr *Alemyr m. fl.* (II: 74), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att anslaget till tidskriften Biblioteksbladet måtte för budgetåret 1962/63 fastställas till 15 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Erik Olsson m. fl.* (I: 55) och den andra inom andra kammaren av herr *Alemyr m. fl.* (II: 70), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte besluta, att statsbidragsmaximum till förbandsbiblioteken höjes med 30 %;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Söderberg m. fl.* (I: 123) och den andra inom andra kammaren av herr *Hammarberg m. fl.* (II: 136), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta en höjning av bidraget till vandringsbiblioteksverksamhet m. m. vid stifts- och landsbiblioteken med 10 000 kr. per bibliotek, sammanlagt 40 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Svanström m. fl.* (I: 210) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.* (II: 254), i vilka hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1962/63 höja det anslag, som under åttonde huvudtiteln utgår till Seriekommittén med 5 000 kr., så att bidraget till kommittén fr. o. m. nästa budgetår utgår med 10 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 39, I: 40, II: 70, II: 136 och II: 254.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 431 000 kr. I detta be-
lopp innefattas kostnader för höjning av centralbiblioteksbidraget med 10 000 kr. för varje bibliotek samt en höjning av bidraget till lånecentralverksamhet vid Malmö stadsbibliotek med 40 000 kr.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit höjning av bidraget *dels* till vandringsbiblioteksverksamhet m. m. vid landsbiblioteken med 20 000 kr. för varje bibliotek, *dels* till tidskriften Biblioteksbladet med 9 500 kr., *dels* till Sigtunastiftelsens

bibliotek med 3 300 kr., dels ock till Seriekommittén med 5 000 kr. Dessa förslag har *departementschefen* icke förordat.

Utskottet. Med anledning av de ifrågavarande motionerna får utskottet anföra följande.

I motionerna I: 39 och II: 82 har hemställts, att det årliga bidraget till Sigtunastiftelsens bibliotek måtte ökas från 6 500 kr. till 10 000 kr. Utskottet är icke berett att tillstyrka bifall till motionerna, men förutsätter, att Kungl. Maj:t framdeles vid avvägningen av bidragen till olika ändamål under förevarande anslag jämväl kommer att beakta behovet av att höja detta bidrag, varvid hänsyn även synes böra tagas till i vad mån kommunala medel i skälig omfattning utgår till bibliotekets verksamhet.

Utskottet finner sig ej heller böra tillstyrka bifall till de i motionerna I: 40 och II: 74 gjorda yrkandena om ökat bidrag till tidskriften Biblioteksbladet. Utskottet hyser förhoppning om att Kungl. Maj:t nästa budgetår skall finna det möjligt att beräkna medel för en höjning av detta bidrag.

Med anledning av den i motionerna I: 55 och II: 70 föreslagna höjningen av det högsta belopp, varmed statsbidrag kan utgå till truppförbandsbibliotek, vill utskottet framhålla, att gällande bestämmelser rörande statsbidrag till folkbiblioteksverksamhet i ett flertal olika sammanhang innehåller föreskrifter, som begränsar de utgående bidragen till vissa fixerade belopp. På grund av de förändringar penningvärdet undergått, sedan bestämmelserna fastställdes, har den reella betydelsen av de utgående bidragen minskat. Utskottet anser därför, att en översyn bör ske i ett sammanhang av de belopp, som enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till folkbiblioteksväsendet maximerar bidragen. Med hänsyn härtill är utskottet icke nu berett att förorda en höjning av statsbidragsmaximum enbart i vad avser förbandsbiblioteken. Utskottet avstyrker därför bifall till ifrågavarande i motionerna I: 55 och II: 70 gjorda yrkande.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av bidraget till centralbibliotek, vilken höjning utskottet för sin del vill tillstyrka, innebär att 20 av de bibliotek, som fungerar som centralbibliotek för var sitt län, kommer i åtnjutande av ett förbättrat statligt stöd för den verksamhet, som berör länet i dess helhet. Den höjning som skolöverstyrelsen föreslagit för motsvarande verksamhet vid de fyra stifts- och landsbiblioteken i Östergötlands, Kronobergs, Skaraborgs och Västmanlands län har däremot icke förordats av *departementschefen*. Utskottet, som finner det angeläget, att även den centralbiblioteksverksamhet som bedrivs av landsbiblioteken ges förbättrade resurser, får med anledning av det i motionerna I: 123 och II: 136 gjorda yrkandet framhålla angelägenheten av att Kungl. Maj:t för ett kommande budgetår framlägger förslag om förhöjt bidrag i berörda avseende.

Såsom redovisats i motionerna I: 210 och II: 254 utför den s. k. Seriekommittén ett synnerligen värdefullt arbete för att motverka intresset för mindervärdig litteratur bland barn och ungdom. I likhet med motionärerna finner utskottet det befogat, att resurserna för denna verksamhet ökas, och förordar därför att

det till Seriekommittén utgående statsbidraget höjes med 5 000 kr. till sammanlagt 10 000 kr.

Utskottet, som i övrigt biträder Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer alltså,

I. att motionerna I: 55 och II: 70, såvitt nu är i fråga, icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 39 och II: 82, besluta att icke för budgetåret 1962/63 höja bidraget till Sigtunastiftelsens bibliotek;

III. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 40 och II: 74, besluta att icke för budgetåret 1962/63 höja bidraget till tidskriften Biblioteksbladet;

IV. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 123 och II: 136, besluta att icke för budgetåret 1962/63 höja bidraget till vandringsbiblioteksverksamhet m. m. vid stifts- och landsbiblioteken;

V. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 210 och II: 254, besluta att för budgetåret 1962/63 höja bidraget till Seriekommittén med 5 000 kr.;

VI. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 210 och II: 254 ävensom med avslag å motionerna I: 39 och II: 82, till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 672 000 kr.

6:o) **Bidrag till föreläsningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 88—90), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till föreläsningsverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 885 000 kr.

7:o) **Resekostnadsersättning åt föreläsare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 90), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resekostnadsersättning åt föreläsare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

8:o) **Bidrag till föreläsningsförmedling och konsulentverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 90 och 91), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till föreläsningsförmedling och konsulentverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 223 000 kr.

9:o) **Bidrag till studieförbund.** Kungl. Maj:t har (punkt 66, s. 91 och 92) föreslagit riksdagen att till förevarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 2 945 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 200 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* (I: 100) och den andra inom andra kammaren av herr *Mattsson m. fl.* (II: 150), i vilka hemställts att riksdagen måtte a) till Bidrag till studieförbund för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 3 745 000 kr. samt b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att behovet av ökade bidrag till studieförbund särskilt måtte uppmärksammas vid upprättande av förslag till stat för budgetåret 1963/64 i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandena får utskottet hänvisa till motionen II: 150.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och har icke funnit sig böra biträda de i motionerna I: 100 och II: 150 framställda yrkandena.

Under förevarande punkt samt under de följande punkterna 10, 13, 14 och 15 har redovisats ett flertal motioner, som åsyftar avsevärda förändringar av det statliga stödet till folkbildnings- och ungdomsverksamheten. De ifrågakvarande verksamhetsområdena har behandlats av 1960 års folkbildningsutredning i betänkandet angående folkbildningsarbete och ungdomsverksamhet (SOU 1961:44), vilket remissbehandlats under hösten 1961. Under anslaget till bidrag till föreläsungsverksamhet (bilaga 10, punkt 63, s. 89) har departementschefen uttalat, att de i betänkandet framlagda förslagen i många av remissvaren blivit föremål för stark kritik och att ett stort antal kompletterande yrkanden och önskemål framlagts rörande verksamhetens framtida utformning. Med hänsyn till de starka invändningar, som gjorts mot utredningens förslag, har departementschefen icke ansett det möjligt att lägga dessa till grund för en proposition i ämnet, förrän de blivit föremål för ingående överväganden och överarbetningar. Vad särskilt gäller det statliga stödet till ungdomsverksamheten har departementschefen uttalat sig för att en särskild utredning borde tillsättas med uppdrag att allsidigt överväga de därmed sammanhängande problemen.

Utskottet vill för sin del uttala sitt stora intresse för att frågorna rörande utformningen av det statliga stödet till det fria och frivilliga bildnings- och ungdomsarbetet snart kan bringas till en lösning, som är ägnad att främja verksamhetens vidare utveckling och anpassning till de ändrade samhällsförhållandena. Att i detta sammanhang finna tillfredsställande lösningar torde icke enbart vara en fråga om öknings av den nuvarande bidragsgivningens storlek utan även en fråga om i vilka former och till vilka ändamål det statliga stödet skall utgå. För ett slutligt ställningstagande i de här avsedda frågorna erfordras förslag som grundar sig på ett allsidigt utredningsmaterial. Utskottet anser det därför icke lämpligt att föregripa det förväntade utredningsresultatet genom att

med anledning av de föreliggande motionsyrkandena förorda några anslagsförändringar utöver dem som departementschefen föreslagit. Utskottet förutsätter emellertid, att de i motionerna på det här avsedda området framlagda synpunkterna och förslagen kommer att uppmärksammas i det fortsatta utredningsarbetet.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 100 och II: 150, i vad de avser medelsanvisningen, till *Bidrag till studieförbund* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 2 945 000 kr.;

II. att motionerna I: 100 och II: 150, i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

10:o) **Bidrag till studiecirkelverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 92 och 93) föreslagit riksdagen att till förevarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 14 800 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 1 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Holmberg* (I: 423) och den andra inom andra kammaren av herrar *Cassel* och *Björkman* (II: 489), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandlingen av förevarande punkt måtte a) besluta att bidrag till allmän studiecirkel skall utgå med högst 40 procent av kostnader för handledararvode och studiemateriel, dock med högst sex kr. för studietimme, b) besluta att antalet deltagare i allmän studiecirkel samt ungdomscirkel vid varje sammankomst skall utgöra minst sju, c) besluta att bidrag skall utgå i mån av tillgång på medel, d) till *Bidrag till studiecirkelverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 12 000 000 kr. samt e) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att utredning snarast måtte verkställas om hur kontroll skall utövas över de statliga bidrag, som ställes till den fria folkbildningens förfogande.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandena får utskottet hänvisa till motionen II: 489.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framställda förslag.

Frågan om statsbidragsgivningen till studiecirkelverksamheten hör till de problem, som är under övervägande i det sammanhang, varom utskottet erinrat under närmast föregående punkt. På grund härav finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionerna I: 423 och II: 489.

Utskottet hemställer förty,

1. att motionerna I: 423 och II: 489, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna för studiecirkelverksamheten, icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 423 och II: 489, i vad de avser medelsanvisningen under förevarande anslag, till *Bidrag till studiecirkelverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 14 800 000 kr.;

III. att motionerna I: 423 och II: 489, i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

11:o) **Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 93 och 94), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 229 000 kr.

12:o) **Bidrag till verksamheten vid hemgårdar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 94), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till verksamheten vid hemgårdar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 300 000 kr.

13:o) **Utbildning av ungdomsledare.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 94—96) föreslagit riksdagen att till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström m. fl.* (I: 109) och den andra inom andra kammaren av herr *Svanberg m. fl.* (II: 159), i vilka hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1962/63 under punkten Utbildning av ungdomsledare anvisa 400 000 kr. till specialledarutbildning;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström m. fl.* (I: 110) och den andra inom andra kammaren av herr *Svanberg m. fl.* (II: 160), i vilka hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kr. för främjande av ungdomsorganisationernas ungdomsupplysningsverksamhet;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrarna *Hilding* och *Per-Olof Hanson* (I: 328) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad m. fl.* (II: 317), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att en höjning sker av anslaget till utbildning av ungdomsledare från 1 700 000 kr. till 2 100 000 kr. och att beloppet per deltagare och kursdag därmed höjes från 10 till 15 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Thorsten Larsson* och *Torsten Andersson* (I: 414) och den andra inom andra kammaren av herrar *Boo* och *Mattsson* (II: 488), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte a) besluta att bidrag till utbildning av ungdomsledare fr. o. m. den 1 juli 1962 må utgå med 12 kr. per deltagare och dag, b) för budgetåret 1962/63 till Utbildning av ungdomsledare anvisa ett reservationsanslag av 1 875 000 kr., c) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att den i statsverkspropositionen nämnda utredningen rörande ungdomsfrågorna skyndsamt måtte komma till stånd och härav föranledda förslag föreläggas 1963 års riksdag;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Holmberg* (I: 423) och den andra inom andra kammaren av herrar *Cassel* och *Björkman* (II: 489), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandlingen av förevarande punkt måtte a) besluta att statsbidrag icke skall utgå för utbildning av ungdomsledare för politiska organisationer, b) till Utbildning av ungdomsledare för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 520 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 109, I: 110, II: 317, II: 488 och II: 489.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av anslaget med 200 000 kr.

Skolöverstyrelsen hade i sina anslagsäskanden bl. a. föreslagit, att ett belopp av 400 000 kr. skulle beräknas för en höjning från 10 till 15 kr. av det per deltagare och kursdag utgående bidraget till deltagare i centrala och regionala ungdomsledarkurser samt att ett belopp av likaledes 400 000 kr. skulle beräknas för bidrag till specialinriktad ungdomsledarutbildning. Överstyrelsen hade vidare framlagt förslag om införande av bidrag till ungdomsorganisationernas administrationskostnader och härför beräknat ett särskilt förslagsanslag av 2 350 000 kr. I detta sammanhang har slutligen anmälts, att 1960 års ungdomsupplysningsutredning föreslagit, att ett särskilt statsanslag, beräknat till 1 250 000 kr., skulle uppföras på riksstaten för bidrag till ungdomsorganisationerna för viss upplysningsverksamhet. Dessa förslag har *departementschefen* icke förordat i avvaktan på resultatet av ett fortsatt utredningsarbete rörande det statliga stödet till ungdomsverksamheten.

Utskottet. Med hänsyn till vad departementschefen uttalat rörande behovet av ytterligare utredning av frågan om det statliga stödet till ungdomsverksamheten samt under hänvisning till vad utskottet anfört i det föregående under punkten 9 avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 109 och II: 159, I: 110 och II: 160, I: 328 och II: 317, I: 414 och II: 488 samt I: 423 och II: 489.

Utskottet hemställer förty,

I. att motionerna I: 328 och II: 317, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna för ungdomsledarkurser, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 414 och II: 488, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna för ungdomledarkurser, icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 423 och II: 489, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna för ungdomledarkurser, icke må av riksdagen bifallas;

IV. att motionerna I: 110 och II: 160 icke må av riksdagen bifallas;

V. att motionerna I: 414 och II: 488, i vad de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må till någon riksdagens åtgärd för-
anleda;

VI. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 109 och II: 159, I: 328 och II: 317, I: 414 och II: 488 samt I: 423 och II: 489, sistnämnda sex motioner såvitt nu är i fråga, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kr.

14:o) **Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 96 och 97) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 900 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström m. fl.* (I: 107) och den andra inom andra kammaren av herr *Svanberg m. fl.* (II: 158), i vilka hemställts att riksdagen måtte a) besluta, att åldern för deltagare i fritidsgrupper, för vilka statsbidrag kan utgå, fr. o. m. budgetåret 1962/63 sänkes från för närvarande 12 till 10 år, b) anvisa ytterligare 300 000 kr. under anslagsrubriken *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet*, c) besluta, att skolöverstyrelsen, som tillsynsmyndighet för fritidsgruppsverksamheten, må för försöksverksamhet och undersökningar rörande gruppverksamheten disponera ett belopp intill 50 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Thorsten Larsson* och *Torsten Andersson* (I: 414) och den andra inom andra kammaren av herrar *Boo* och *Mattsson* (II: 488), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte a) besluta att statsbidrag för anordnande av fritidsgrupp fr. o. m. den 1 juli 1962 må utgå med högst hälften av kostnaderna för handledning och materiel, dock högst med fyra kronor 50 öre per medlem, och *dels* med tre kronor per medlem för lokalkostnad och därmed jämförlig utgift, b) för budgetåret 1962/63 till *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet* anvisa ett förslagsanslag av 6 620 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 107 och II: 488.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 500 000 kr.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit dels en höjning av bidraget till fritidsgrupp för bestridande av kostnad för lokal och därmed jämförlig utgift från 2 till 4 kr. per deltagare, dels att nedre åldersgränsen för deltagare i fritidsgrupp borde sänkas från 12 till 10 år, dels ock att överstyrelsen skulle få använda 100 000 kr. för pedagogisk försöksverksamhet och för undersökningar rörande fritidsgruppsverksamheten. Dessa förslag har *departementschefen* — med hänvisning till vad han anfört med avseende å anslaget till utbildning av ungdomsledare — icke förordat.

Utskottet. Med åberopande av vad utskottet under punkten 9 anfört biträder utskottet Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har således icke funnit sig böra tillstyrka bifall till motionerna I: 107 och II: 158 samt I: 414 och II: 488, sistnämnda två motioner såvitt nu är i fråga.

Utskottet hemställer alltså,

I. att motionerna I: 107 och II: 158, i vad de avser åldersgräns för deltagare i fritidsgrupper, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 107 och II: 158, i vad de avser medel för försöksverksamhet och undersökningar, icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 414 och II: 488, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna, icke må av riksdagen bifallas;

IV. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 107 och II: 158 samt I: 414 och II: 488, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 900 000 kr.

15:o) **Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer.** Kungl. Maj:t har (punkt 72, s. 97 och 98) föreslagit riksdagen att till förevarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett oförändrat anslag av 771 000 kr.

Utskottet har i detta sammanhang till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyström m. fl.* (I: 108) och den andra inom andra kammaren av herr *Svanberg m. fl.* (II: 161), i vilka hemställts att riksdagen måtte under anslagspunkten *Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer* anvisa 246 000 kr. utöver det i statsverkspropositionen äskade beloppet å 771 000 kr., eller sammanlagt 1 017 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hilding* och *Per-Olof Hanson* (I: 328) och den andra inom andra kammaren av herr *Källstad m. fl.* (II: 317), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte besluta a) att en höjning sker av ungdomsinstruktörsbidragets maximibelopp från 12 000 kr. till 15 000 kr., b) att en höjning sker av maximibeloppet till instruktörs rese- och traktamentskostnader från 4 400 kr. till 5 000 kr., c) att av de föreslagna instruktörsbidragen 4 sådana bidrag måtte utgå med hela årslönen och tilldelas Sveriges ungdomsorganisationers landsråd samt tre skolungdomsföreningar samt att på grund härav ett anslag å 1 540 000 kr. anvisas till Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per-Olof Hanson* (I: 410) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkman* (II: 487), i vilka hemställts att riksdagen måtte dels besluta, att statligt bidrag tills vidare skall utgå till avlöning av en för samtliga estniska ungdomsorganisationer gemensam instruktör, dels för budgetåret 1962/63 för ändamålet anvisa ett anslag av 16 400 kr. under åttonde huvudtiteln Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per-Olof Hanson m. fl.* (I: 412) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindkvist m. fl.* (II: 497), i vilka hemställts att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, åttonde huvudtiteln, måtte besluta a) att instruktörsbidraget till Sveriges ungdomsorganisationers landsråd skall utgå med hela årslönen och härför anvisa ett belopp av 20 000 kr., b) att tilldela Sveriges ungdomsorganisationers landsråd ett bidrag på 20 000 kr. till administrationskostnader;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Thorsten Larsson* och *Torsten Andersson* (I: 414) och den andra inom andra kammaren av herrar *Boo* och *Mattsson* (II: 488), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte a) besluta, att bidrag till instruktör inom ungdomsorganisationerna fr. o. m. den 1 juli 1962 må utgå med högst 13 500 kr., b) besluta att under budgetåret 1962/63 må utgå bidrag till anställande av 57 instruktörer inom ungdomsorganisationerna, c) för budgetåret 1962/63 till Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer anvisa ett anslag av 1 020 500 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Holmberg* (I: 423) och den andra inom andra kammaren av herrar *Cassel* och *Björkman* (II: 489), i vilka hemställts, såvitt här är i fråga, att riksdagen måtte a) besluta, att statsbidrag inte skall utgå till instruktörsverksamhet vid politiska organisationer, b) till Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 689 000 kr.;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* väckt motion (II: 598), vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta,

att bidragsunderlaget för instruktörer inom ungdomsorganisationer höjes från högst 16 000 till högst 20 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I:108, II:317, II:487, II:497, II:488, II:489 och II:598.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit en höjning av anslaget med 769 200 kr., avseende dels höjning av ungdomsinstruktörsbidragets maximibelopp från 12 000 till 15 000 kr., dels höjning av maximibidraget till instruktörernas rese- och traktamentskostnader från 4 400 till 5 000 kr., dels medel för ytterligare 29 instruktörsbidrag, dels ock ytterligare kostnader för fyra instruktörsbidrag, som skulle utgå med hela årslönen och tilldelas Sveriges ungdomsorganisationers landsråd samt tre skolungdomsföreningar. Dessa förslag har *departementschefen* icke förordat.

Utskottet. I motionerna I:108 och II:161, I:328 och II:317, I:414 och II:488 samt II:598 har framställts olika yrkanden dels om förbättring av grunderna för de bidrag som utgår till kostnaderna för varje instruktör, dels om ökning av antalet instruktörsbidrag. I motionerna I:410 och II:487 har vidare yrkats, att särskilt bidrag skulle utgå för en instruktör inom estniska ungdomsorganisationer. I motionerna I:412 och II:497 har föreslagits, att Sveriges ungdomsorganisationers landsråd skulle erhålla bidrag till sin verksamhet enligt särskilda grunder. Slutligen har i motionerna I:423 och II:489 yrkats, att statsbidrag icke skall utgå till instruktörsverksamhet inom politiska ungdomsorganisationer.

Utskottet anser för sin del, att de frågor rörande bidragsgivningen som sålunda behandlats i motionsyrkandena är av sådan omfattning, att de lämpligen bör avgöras mot bakgrunden av ett allsidigt utredningsmaterial i enlighet med vad utskottet i det föregående anfört under punkten 9. Utskottet avstyrker därför bifall till de här redovisade motionsyrkandena.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt hemställer utskottet,

I. att motionerna I:328 och II:317 samt II:598, i vad de avser ändring av bestämmelserna om statsbidrag till avlöning av instruktör inom ungdomsorganisationer, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I:414 och II:488, i vad de avser ändring av bestämmelserna om statsbidrag till avlöning av instruktör inom ungdomsorganisationer, icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I:412 och II:497, i vad de avser instruktörsbidraget till Sveriges ungdomsorganisationers landsråd, icke må av riksdagen bifallas;

IV. att motionerna I: 328 och II: 317, i vad de avser statsbidrag till instruktörs rese- och traktamentskostnader, icke må av riksdagen bifallas;

V. att motionerna I: 423 och II: 489, i vad de avser ändring av statsbidragsbestämmelserna, icke må av riksdagen bifallas;

VI. att motionerna I: 410 och II: 487 icke må av riksdagen bifallas;

VII. att motionerna I: 412 och II: 497, i vad de avser bidrag till administrationskostnader för Sveriges ungdomsorganisationers landsråd, icke må av riksdagen bifallas;

VIII. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 108 och II: 161, I: 328 och II: 317, I: 414 och II: 488 samt I: 423 och II: 489, sistnämnda sex motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 771 000 kr.

16:o) **Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 98—100), vilket innebär en anslagshöjning med 73 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 970 000 kr.

17:o) **Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 74, s. 100—104) föreslagit riksdagen att till förevarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 873 000 kr. innebärande en höjning av anslaget med 166 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström* (I: 258) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson* i *Ingemarsgården m. fl.* (II: 316), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att Speciella bidrag för upplysningsverksamhet bland speciella befolkningsgrupper ökas med 100 000 kr. och att beloppet reserveras för trafiknykterhetsarbete;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* väckt motion (II: 598), vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta, a) att bidragsunderlaget för instruktörer för upplysning i alkoholfrågan höjes från högst 16 000 till högst 20 000 kr., samt b) att bidraget till instruktören hos Sveriges lärares nykterhetsförbund får för kompetent lärare utgå med tre löneklasser över innehavd lön, dock högst 30 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 316 och II: 598.

Kungl. Maj:ts förslag innebär bl. a., att posten till speciella bidrag höjes med 100 000 kr. och att medel anvisas för bidrag till ytterligare fyra instruktörer för upplysning i alkoholfrågan.

Av skolöverstyrelsen framlagda förslag om höjning av bidragsunderlaget för instruktörerna från högst 16 000 till högst 20 000 kr. samt om höjning av bidraget för instruktören hos Sveriges lärares nykterhetsförbund till högst 30 000 kr. har icke tillstyrkts av *departementschefen*.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag.

Med anledning av motionerna I: 258 och II: 316, i vilka yrkats att 100 000 kr. skall anvisas till upplysningsverksamhet bland speciella befolkningskategorier under anslagsposten Speciella bidrag och att detta belopp skall reserveras för trafiknykterhetsarbete, vill utskottet erinra om att utskottet rörande motioner i samma syfte vid 1961 års riksdag konstaterade, att en stor del av de under nämnda anslagspost tillgängliga medlen ställts till förfogande för upplysnings- och propagandaverksamhet av ifrågavarande slag. Då Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag innebär, att anslagsposten Speciella bidrag fr. o. m. nästa budgetår höjes med 100 000 kr., utgår utskottet ifrån att det skall bli möjligt att i ökad utsträckning stödja även trafiknykterhetsarbetet. Utskottet har därför icke funnit sig böra tillstyrka bifall till yrkandet i motionerna I: 258 och II: 316.

I motionen II: 598 har hemställts om förbättring av grunderna för statsbidrag till avlönande av instruktörer för upplysning i alkoholfrågan. Utskottet, som i det föregående icke ansett sig kunna förorda höjning av motsvarande bidrag för ungdomsinstruktörerna, är icke heller berett att föreslå bifall till motionen II: 598, såvitt här är i fråga.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionen II: 598, såvitt nu är i fråga, icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 258 och II: 316, till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 873 000 kr.

18:o) **Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 104), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 15 000 kr.

19:o) **Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda.** Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 104—109) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 233 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 80 000 kr.

Skolöverstyrelsen hade efter särskild utredning framlagt förslag rörande den framtida organisationen av biblioteksverksamheten för blinda. Enligt detta förslag skulle De blindas förenings bibliotek övertagas av en särskild stiftelse och staten i princip åtaga sig det ekonomiska ansvaret för biblioteksverksamheten. Statens kostnader för nästa budgetår skulle med anledning härav öka från 70 000 till 410 000 kr.

Departementschefen har emellertid med hänsyn till bl. a. vad statskontoret anfört i ärendet (se 1962 års statsverksprop. bilaga 10, s. 107 o. 108) icke ansett sig böra förordna en lösning i enlighet med vad skolöverstyrelsen föreslagit. Där- emot tillstyrker departementschefen, att staten utökar sitt nuvarande stöd till bibliotekets verksamhet och förordar en höjning av statsbidraget med 130 000 kr.

Departementschefen har vidare räknat med att kostnaderna för ersättning åt författare och översättare för utnyttjande av deras verk i form av talböcker skall bestridas ur anslag under avsnittet Konst, litteratur, musik m. m., vilket medför en minskning av medelsbehovet under detta anslag med 50 000 kr.

Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blinda* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 233 000 kr.

20:o) **Bidrag till kulturell verksamhet bland döva.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 109), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kulturell verksamhet bland döva* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 12 000 kr.

21:o) **Bidrag till Hörselfrämjandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagshöjning med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Hörselfrämjandet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 80 000 kr.

Skolväsendet

Centrala och regionala myndigheter m. m.

22:o) **Överstyrelsen för yrkesutbildning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 137—144), vilket innebär en anslagshöjning med 397 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för överstyrelsen för yrkesutbildning, som föranledes av vad departementschefen förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för överstyrelsen för yrkesutbildning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	968 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 200
3. Arvoden till experter och tillfällig personal m. m., <i>förslagsvis</i>	1 302 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 767 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	826 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	55 000

Summa kr. 4 931 000

c) till *Överstyrelsen för yrkesutbildning: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 931 000 kr.

23:o) **Överstyrelsen för yrkesutbildning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, s. 144 och 145), vilket innebär en anslagsminskning med 24 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överstyrelsen för yrkesutbildning: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 519 000 kr.

24:o) **Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 146), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Pedagogiskt utvecklingsarbete

25:o) **Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 106, s. 147 och 148) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för statens försöksskola i Linköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 245 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Virgin* (I: 212) och den andra inom andra kammaren av fröken *Karlsson* och herr *Turesson* (II: 258), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta dels att skolpsykologtjänsten vid statens försöksskola i Linköping ordinariesättes fr. o. m. den 1 juli 1962, dels att till Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa härför erforderliga medel.

Beträffande motiveringen för de i motionerna gjorda yrkandena torde få hänvisas till motionen II: 258.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsminskning med 36 000 kr., beroende på automatiska kostnadssänkningar.

Yrkandena i motionerna I: 212 och II: 258 överensstämmer med ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag, som departementschefen förklarat sig icke vara beredd att tillstyrka.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Med anledning av det i motionerna I: 212 och II: 258 framställda yrkandet får utskottet erinra om att skolpsykologinstitutionen är under utbyggnad och att vissa frågor bl. a. rörande psykologutbildningen ännu icke bringats till sin lösning. Utskottet, som icke finner skäl att nu biträda motionsyrkandet, förutsätter att Kungl. Maj:t i samband med det fortsatta uppbyggandet av den regionala skolpsykologorganisationen även kommer att på nytt överväga spörsmålet om ordinariesättning av skolpsykologtjänsten vid statens försöksskola i Linköping.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 212 och II: 258,

a) godkänna följande avlöningsstat för statens försöksskola i Linköping, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	736 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	238 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	244 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	20 000
	Summa kr. 1 245 000

b) till *Statens försöksskola i Linköping: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 245 000 kr.

26:o) **Statens försöksskola i Linköping: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 148 och 149), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Statens försöksskola i Linköping: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kr.

27:o) **Yrkespedagogisk reformverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 149), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Yrkespedagogisk reformverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

Det obligatoriska skolväsendet m. m.

28:o) **Bidrag till driften av folkskolor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 150—159) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av folkskolor m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 890 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Ekström* i Björkvik *m. fl.* väckt motion (II: 132), i vilken hemställts att riksdagen måtte besluta att anvisa ett statsbidrag av 120 000 kr. till korrespondensrealskolan i Björkvik för läsåret 1962/63 på i motionen angivna grunder.

Beträffande motiveringen för förslaget får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en total anslagshöjning med avrundat 57 000 000 kr., varav till lärarlönebidraget 56 691 000 kr., bidraget till korrespondensrealskolorna 34 000 kr., bidraget till ersättning för sjukvårdskostnad 200 000 kr.,

bidragen till de estniska skolorna 20 000 kr. samt bidraget till Kristofferskolan 55 000 kr.

Det i motionen II: 132 gjorda yrkandet överensstämmer med ett av *skolöverstyrelsen* framlagt förslag, som *departementschefen* icke har tillstyrkt.

Utskottet vill erinra om att utskottet med anledning av vid 1961 års riksdag väckta motioner i samma syfte som den nu föreliggande uttalade, att utskottet i och för sig fann det skäligt, att korrespondensrealskolan i Björkvik jämfördes med andra korrespondensrealskolor i vad gällde statsbidragsgivningen. Då emellertid enligt vad utskottet inhämtat eleverna vid Björkviksskolan till skillnad från eleverna vid andra korrespondensrealskolor, till vilka statsbidrag utgår från detta anslag, är berättigade till brevskestipendier, finner utskottet icke skäl tillstyrka bifall till motionen II: 132.

Till de under förevarande punkt berörda frågorna om statsbidrag till kostnader för vissa disciplinfrämjande åtgärder samt för organiserad läxhjälp på försöksskolans högstadium har utskottet icke funnit sig böra taga ställning, då utskottet förutsätter, att dessa spörsmål i annat sammanhang kommer att behandlas vid innevarande års riksdag.

Vad departementschefen i övrigt anfört och förordad har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 132, till *Bidrag till driften av folkskolor m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 890 000 000 kr.

29:o) Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem. Kungl. Maj:t har (punkt 110, s. 160 och 161) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sörlin m. fl.* (I: 125) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundmark m. fl.* (II: 149), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en snabb översyn av nu gällande bestämmelser om statsbidrag till inackordering av skolelev i enskilda hem eller skolhem;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 94) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 137), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandling av åttonde huvudtiteln måtte a) besluta att bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem må utgå med 4 kr. per elev och dag vid inackordering i enskilt hem samt med 3: 70 kr. per elev och dag vid inackordering

i elevhem, samt b) till Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 275 000 kr.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framförda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 125 och II: 137.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslaget uppförts med oförändrat belopp. Med anledning av *skolöverstyrelsens* förslag, att statsbidraget per elev och dag skulle höjas från 3 kr. 25 öre till 4 kr. vid inackordering i enskilt hem och från 3 kr. till 3 kr. 70 öre vid inackordering i elevhem har *departementschefen* framhållit, att statsbidraget i relation till kostnaderna uppenbarligen undergått en minskning, som i och för sig kunde motivera en uppräknig. Förskjutningar i kostnadsfördelningen mellan stat och kommun — även till kommunernas fördel — hade emellertid under senare år skett på flera bidragsområden, varför förutsättningar för ett bedömande av dessa frågor i ett större sammanhang borde avvaktas. Departementschefen har därför förklarat sig icke vara beredd att nu förorda någon ökning av det här förevarande bidraget.

Utskottet. Med anledning av de under förevarande punkt redovisade motionerna får utskottet anföra följande.

I sitt av 1961 års riksdag godkända utlåtande nr 8 (punkt 20) har utskottet beträffande statsbidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem uttalat, att utskottet fann det skäligt, att en uppräknig av statsbidragsbeloppen skulle ske för att återställa den ursprungliga kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och att utskottet förväntade, att Kungl. Maj:t för nästa års riksdag skulle framlägga förslag i ämnet.

Sedan nu skolöverstyrelsen på Kungl. Maj:ts uppdrag företagit en utredning och framlagt förslag om uppräknig av statsbidragsbeloppet, är enligt utskottets mening icke någon ytterligare utredning i detta avseende erforderlig. Utskottet finner därför icke skäl tillstyrka bifall till det i motionerna I: 125 och II: 149 gjorda yrkandet om en snabb översyn av gällande bestämmelser.

Den påtagliga minskning förevarande statsbidrag undergått i relation till kostnaderna gör det enligt utskottets mening ofrånkomligt, att en uppräknig måste ske snarast möjligt, så att statsbidragets realvärde återställs. Enligt utskottets mening kan det ifrågasättas om anledning föreligger att uppskjuta denna uppräknig i avvaktan på resultatet av 1958 års skatteutjämningskommittés arbete. Utskottet, som likväl icke är berett att biträda yrkandena i motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, förordar, att utskottet i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i anledning av dessa motioner anfört.

Mot Kungl. Maj:ts förslag rörande medelsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet

I. att motionerna I: 125 och II: 149, såvitt nu är i fråga, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 94 och II: 137 anfört;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

30:o) **Bidrag till anordnande av skolskjutsar.** Kungl. Maj:t har (punkt 111, s. 161 och 162) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 56 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sörlin m. fl.* (I: 125) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundmark m. fl.* (II: 149), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en snabb översyn av nu gällande bestämmelser om statsbidrag till skolskjutsar;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 94) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 137), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandling av åttonde huvudtiteln måtte a) besluta att bidrag till s. k. självskjutsar må utgå med 95 öre per elev och dag, om skolvägen är längre än 7 km, och med 75 öre per elev och dag i övriga fall, samt b) till *Bidrag till anordnande av skolskjutsar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 56 110 000 kr.

Beträffande motiveringen för de sålunda framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 125 och II: 137.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 4 000 000 kr.

Skolöverstyrelsen hade upprepat sitt förslag om höjning av bidragsunderlaget för självskjutsar från högst 50 öre till högst 95 öre per dag och elev, om skolvägen är längre än 7 km, och från högst 40 öre till högst 75 öre i övriga fall. Under återopande av vad som anförts under anslagspunkten rörande inackorderingsbidraget förklarade sig *departementschefen* icke heller kunna förorda någon höjning av statsbidraget till självskjutsar.

Utskottet. Med anledning av motionerna I: 94 och II: 137 samt I: 125 och II: 149, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, får utskottet återropa vad utskottet under närmast föregående punkt framhållit, då de av utskottet därvid anförda synpunkterna beträffande statsbidraget till inackordering även och i lika hög grad äger giltighet beträffande statsbidraget till skolskjutsar (självskjutsar).

Kungl. Maj:ts förslag beträffande medelsanvisningen under detta anslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 125 och II: 149, såvitt nu är i fråga, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må,

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 94 och II: 137 anför;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till anordnande av skolskjutsar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 56 000 000 kr.

31:o) Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 163 och 164), vilket innebär en anslagshöjning med 180 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 810 000 kr.

32:o) Folkundervisningens främjande i rikets nordligaste gränsorter m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 164—166), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kr., hemställer utskottet

att riksdagen må till *Folkundervisningens främjande i rikets nordligaste gränsorter m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kr.

33:o) Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 167), vilket innebär en anslagsminskning med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 40 000 kr.

34:o) Statens blindskolor m. m.: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 167—171), vilket innebär en anslagshöjning med 32 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens blindskolor m. m., som föranledes av vad departementschefen anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens blindskolor m. m. att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	814 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 000
3. Avlöningar till personal vid tillfälliga anpassningskurser för nyblinda, <i>förslagsvis</i>	154 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 533 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	601 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	50 000
	Summa kr. 3 185 000

c) till *Statens bländskolor m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 185 000 kr.

35:o) **Statens bländskolor m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 172—175), vilket innebär en anslagshöjning med i runt tal 109 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bländskolor m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kr.

36:o) **Statens dövskolor m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 175—180), vilket innebär en anslagshöjning med 246 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens dövskolor m. m., som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens dövskolor m. m. att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 005 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	111 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 606 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 158 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	92 200
	Summa kr. 5 975 000

c) till *Statens dövskolor m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 975 000 kr.

37:o) **Statens dövskolor m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 181 och 182), vilket innebär en anslagsminskning med 44 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens dövskolor m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 940 000 kr.

38:o) **Statens dövskolor m. m.: Engångsanskaffning av utrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 182—185), vilket innebär en anslagsminskning med 125 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens dövskolor m. m.: Engångsanskaffning av utrustning m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 285 000 kr.

39:o) **Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 185 och 186), vilket innebär dels ändrad anslagsrubrik, dels ock en anslagsminskning med 37 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 440 000 kr.

40:o) **Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare.** Kungl. Maj:t har (punkt 123, s. 186) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 213 000 kr., vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Nordström* (I: 416) och den andra inom andra kammaren av herr *Elmwall* (II: 491), i vilka hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära att de fria resorna för barnen vid Manilla och Tomtebodas samt övriga institutioner för handikappade barn, som beröres av i motionerna angivna bestämmelser, måtte utsträckas från tre till fyra gånger om året.

Beträffande motiveringen för det i motionerna gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 416.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under ifrågasvarande punkt.

Enligt gällande bestämmelser bestrides ur förevarande anslag bl. a. kostnader för resor för elev, som vistas i skolinternat eller är inackorderad genom skolans försorg för resor till och från skolorten vid läsårets (arbetsårets) början och slut samt vid påsk- och julfesterna, alltså för varje sådan elev sex enkla resor om året.

I motionerna I: 416 och II: 491 har nu yrkats, att möjlighet skall beredas ifrågavarande elever att företa fria hemresor fyra gånger om året, eftersom vid vissa av de berörda institutionerna införts sportlov på våren eller ett läsuppehåll på hösten.

Liksom motionärerna anser utskottet, att varje tillfälle för anstaltbarnen till anpassning till normalt familje- och samhällsliv bör tillvaratagas. Utskottet förutsätter därför att Kungl. Maj:t kommer att överväga det i motionerna berörda spörsmålet och för 1963 års riksdag framlägga det förslag, vartill övervägandet må föranleda.

Utskottet förordar, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 416 och II: 491 anført.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) till Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 213 000 kr.;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 416 och II: 491 anført.

Realskolor och gymnasier m. m.

41:o) **Allmänna läroverken: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 124, s. 187—209) föreslagit riksdagen att

dels besluta, att samrealskolorna i Hallsberg, Spånga, Vetlanda och Ånge fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall ombildas till högre allmänna läroverk med den linjeorganisation Kungl. Maj:t bestämmer, varvid ombildningen skall tillgå sålunda, att första ringen vid ombildningen omedelbart upprättas och sedan ytterligare en ring per år, till dess gymnasierna är i sin helhet färdigbildade;

dels besluta, att det kommunala gymnasiet i Hultsfred fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt ombildas till statligt allmänt gymnasium med den linjeorganisation, Kungl. Maj:t bestämmelser, under villkor att Hultsfreds köping åtager sig de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad departementschefen anført besluta om avvikelser från gällande linjeorganisation vid allmänna gymnasier;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de allmänna läroverken, som föranledes av vad departementschefen förordat;

dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63;

dels ock till Allmänna läroverken: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 230 155 000 kr.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ragnar Bergh* och *Sveningsson* (I: 409) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström* (II: 501), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta a) att inrätta fem nya skolkuratorstjänster med heltidstjänstgöring, b) att omvandla nuvarande deltidstjänster till trettiofyra halvtidstjänster samt att anvisa härför erforderliga medel.

dels ock en inom andra kammaren av herr *Helén* väckt motion (II: 29), vari hemställts att riksdagen måtte genom återkallande av särskild bestämmelse i regleringsbrev nr 1961: 143: VI låta läroverksstadgans § 44 mom. 3 angående delningstal för realskoleklass gälla även realskolans högsta klass.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 501 och II: 29.

För huvudpunkterna i Kungl. Maj:ts förslag — som för nästa budgetår innebär en sammanlagd anslagsminskning med 9 120 000 kr. — torde få lämnas följande redogörelse.

Förstatligande av gymnasier. Utbyggnaden av den statliga gymnasieorganisationen genom förstatligande av kommunala gymnasier har hittills omfattat 42 gymnasier. För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t förstatligande av fem kommunala gymnasier, nämligen i Spånga (Stockholm), Hallsberg, Hultsfred, Vetlanda och Ånge.

Lärartjänster m. m. Kungl. Maj:ts förslag innebär — förutom automatiska utgiftsändringar — huvudsakligen följande:

- 1) inrättande av en statlig rektorstjänst i Bp 1 vid vart och ett av de till förstatligande föreslagna kommunala gymnasierna,
- 2) inrättande av 108 nya ordinarie lektorstjänster,
- 3) indragning av 23 adjunktstjänster i Ao 23 samt 163 adjunks- eller ämneslärarinnetjänster i Ao 21 respektive Ao 19,
- 4) ökning av antalet extra ordinarie lektorstjänster i Ae 25 (utbytestjänster) från 40 till 50,
- 5) indragning av 8 ordinarie tjänster som lärare i textilslöjd.

Värmeskörtartjänster m. m. Kungl. Maj:t föreslår inrättande av 2 nya värmeskörtartjänster i Ae 8, därav en vid högre allmänna läroverket i Nyköping samt en vid samrealskolan i Slite. Vidare föreslås, att en vaktmästartjänst i Ae 8 inrättas vid försöksgymnasiet i Linköping.

Biträdeshjälpen på rektorsexpeditionerna. Kungl. Maj:t förordar en provisorisk förstärkning av biträdeshjälpen på rektorsexpeditionerna i enlighet med vad skoladministrativa utredningen föreslagit. Medel för ändamålet föreslås bli ställda till förfogande genom att för jämkning uppåt av de läroverken enligt gällande regler tillkommande anslagsbeloppen skall få disponeras ett belopp motsvarande sammanlagt högst 20 % av summan av de för de olika läroverken beräknade anslagsbeloppen.

För tillfällig biträdespersonal vid kompletteringsgymnasiet tillstyrkes en höjning av 3 000 kr.

Timtalsförstärkning i matematik. Den möjlighet till förstärkning av undervisningen i ämnet matematik med en veckotimme i vissa klasser i

bl. a. försöksskolan, realskolan och flickskolan, som förelegat under de tre läs-åren 1959/62, föreslås bli bestående tills vidare.

Anordnande av teknisk gren av reallinjen m. m. Kungl. Maj:t föreslår, att försöksverksamhet med teknisk gren av reallinjen budgetåret 1962/63 skall få anordnas på högst tio orter i enlighet med gymnasieutredningens förslag. Lönekostnaderna uppskattas till ca 28 000 kr. per gren. Vidare föreslås Kungl. Maj:t få bemyndigande att på framställning i varje särskilt fall medge inrättande försöksvis av sådan gren eller linje på gymnasiet, som avviker från nu gällande organisation.

Departementschefen har i detta sammanhang anfört vissa synpunkter rörande gymnasieorganisationens utveckling och därvid framhållit bl. a. följande.

De prognoser och räkneexempel, som gjorts i skilda sammanhang, tyder på en fortsatt, betydande ansvällning av gymnasiet som helhet betraktat. I ett av de båda överstyrelserna, på grundval av överläggningar mellan ämbetsverken och ecklesiastikdepartementet, i april 1961 utfärdat cirkulär till länskolnämnderna och de lokala skolmyndigheterna (Aktuellt från skolöverstyrelsen 1961: 21) har som riktpunkt för omfördelningen mellan de allmänbildande gymnasierna och fackgymnasierna av den totalt ökande intagningskapaciteten räknats med att »under senare hälften av 1960-talet antalet nybörjare i de allmänbildande gymnasierna bör utgöra ca 60 % av det totala antalet nybörjare och i fackgymnasierna ca 40 % av samma antal».

Utgår man, i avvaktan på resultatet av gymnasieutredningens arbete, från nämnda antagande såsom en tills vidare provisorisk riktpunkt för den åsyftade omfördelningen, skulle alltså fackgymnasierna få lov att svara för en mycket väsentlig del av den väntade intagningsökningen.

De prognoser beträffande intagningarna vid allmänbildande gymnasier läsåret 1962/63, som gjorts av rektorerna i samband med den senaste vårrapporten, tyder på att, med tillämpning av gällande regler för bestämmande av antalet intagningsavdelningar, en viss mindre minskning av antalet dylika avdelningar skulle äga rum. Till viss del beror denna minskning, som kan uppskattas till omkring 35 avdelningar (totalt antal hösten 1961 ca 725), på övergången från fyraåriga till treåriga gymnasier. Delvis bekräftas den sålunda beräknade och alltså i viss mån skenbara tendensen emellertid av en viss förutsebar minskning våren 1962 i förhållande till 1961 av antalet elever i de klasser, från vilka avgång till gymnasium brukar ske. Utifrån denna förutsättning och med beaktande av å ena sidan det starka önskemålet om en fortsatt snabb utbyggnad av fackgymnasierna och å andra sidan det begränsade utrymme som den innevarande år genomförda utbyggnaden och våra i flera hänseenden begränsade resurser, främst och allvarligast i fråga om lärartillgången, uppställer för en ytterligare ökning av intagningskapaciteten, har jag funnit det nödvändigt att i förevarande sammanhang ange vissa grova riktlinjer för de båda överstyrelsernas planering av verksamheten för läsåret 1962/63. Utbyggnaden av fackgymnasierna bör enligt min mening sålunda inriktas på en ökning av antalet intagningsavdelningar vid de tekniska gymnasierna med omkring 10 till drygt 130 och vid handelsgymnasierna med ett 30-tal till närmare 110. Inberäknat vad som enligt vad jag nyss anfört kan förväntas i fråga om antalet nybörjaravdelningar vid de allmänbildande gymnasierna innebär detta en total intagningskapacitet av omkring 930 avdelningar för hela gymnasieorganisationen.

Samtidigt som jag vill understryka att sistnämnda siffra vida överstiger vad man ännu för några år sedan räknade med som totalt gymnasieintag hösten

1962, är jag medveten om att den numera knappast kan uppfattas som tillräcklig, om man ser den uteslutande mot bakgrunden av de ungas studieönskemål. Jag anser emellertid denna återhållsamhet i expansionen vara ofrånkomlig, om vi skall undgå att på ett icke tolerabelt sätt överskrida våra tillgångar på kompetenta lärarkrafter.

Självfallet bör överstyrelserna vid sina slutliga ställningstaganden inte vara i detalj bundna av de beräkningar jag här framlagt. Emellertid förutsätter jag att överstyrelsernas gemensamma prövning i detta hänseende föregås av synnerligen noggranna överväganden med avseende både på de resurser som den fortsatta utvecklingen kräver och på de övriga faktorer, som jag i den här lämnade redogörelsen framhållit som väsentliga.

Utskottet. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har departementschefen i avvaktan på resultatet av gymnasieutredningens arbete som en provisorisk riktning för den fortsatta gymnasieutbyggnaden angivit, att intagningskapaciteten bör omfördelas mellan olika gymnasier på sådant sätt, att under senare hälften av 1960-talet antalet nybörjare i de allmänbildande gymnasierna utgör ca 60 procent av det totala antalet nybörjare och i fackgymnasierna 40 procent av samma antal.

Utskottet finner för sin del, att en omfördelning, som innebär att fackgymnasierna under de närmaste åren kommer att svara för en växande andel av den totala intagningskapaciteten, synes vara en nödvändig utveckling med hänsyn bl. a. till det kraftigt stegrade behovet av tekniskt utbildad arbetskraft. Samtidigt vill emellertid utskottet understryka nödvändigheten av att utvecklingen på förevarande område följes med uppmärksamhet, så att gymnasieorganisationen kommer att bli väl avpassad såväl till det föreliggande utbildningsbehovet som till de tillgängliga resurserna i vad avser lärare och lokaler. Väsentligt är därjämte, att utvecklingen intill dess att statsmakterna varit i tillfälle att på grundval av ett allsidigt utredningsmaterial ta mera definitiv ställning till den gymnasiala utbildningens uppgifter, innehåll och organisation icke bindes i former, som kan försvåra ett genomförande av de förändringar som en sådan prövning kan resultera i. Utskottet vill i detta sammanhang peka på bl. a. de problem, som sammanhänger med avvägningen mellan allmänbildning och specialisering i de gymnasiala studierna. Resultatet av sådana överväganden torde i icke oväsentlig mån kunna återverka på fördelningen av intagningskapaciteten mellan allmänbildande gymnasier och fackgymnasier.

Utskottet, som helt ansluter sig till det av departementschefen uttalade önskemålet om en fortsatt snabb utbyggnad av fackgymnasierna, vill emellertid i detta sammanhang framhålla, att i avvaktan på att denna utbyggnad kommer till stånd det härför erforderliga utrymmet icke torde böra skapas på sådant sätt att större svårigheter än hittills uppstår för de elever, som önskar vinna inträde i gymnasium.

Departementschefen har uttalat, att skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning vid sina slutliga ställningstaganden till frågan om antalet in-tagningsavdelningar vid nämnda gymnasier självfallet icke borde vara i detalj bundna av de beräkningar i förevarande avseende, som departementschefen under detta avsnitt framlagt. Utskottet får för sin del starkt understryka detta departementschefens uttalande.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt förordat, har icke givit utskottet anledning till erinran eller uttalande.

Beträffande motionerna I: 409 och II: 501 får utskottet erinra om att frågan om den skolkurativa verksamhetens framtida utformning behandlats av skolberedningen i dess huvudbetänkande. På grundval härav har Kungl. Maj:t i propositionen 1962: 54 angående reformering av den obligatoriska skolan m. m. framlagt förslag i frågan. Då således i detta sammanhang en prövning av ifråga-varande spörsmål från mera allmänna utgångspunkter kommer att äga rum, avstyrker utskottet bifall till de i ovannämnda motioner gjorda yrkandena.

Med anledning av motionen II: 29 får utskottet erinra därom, att utskottet vid 1961 års riksdag hade att taga ställning till motionsyrkanden om sänkning av delningstalet i realskolans högsta klass till 30, vilket yrkande var huvudsakligen av motsvarande innebörd som det nu i motionen II: 29 framställda. Utskottet, som i sitt utlåtande i fjol (nr 8, punkt 19) icke fann skäl biträda ett sådant yrkande, eftersom realskolan stod inför sin avveckling, vidhåller denna uppfattning och avstyrker förty bifall till motionen II: 29.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må

1. besluta, att samrealskolorna i Hallsberg, Spånga, Vetlanda och Ånge fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall ombildas till högre allmänna läroverk med den linjeorganisation Kungl. Maj:t bestämmer; och skall ombildningen tillgå sålunda, att första ringen vid ombildningen omedelbart upprättas och sedan ytterligare en ring per år, till dess gymnasierna är i sin helhet färdigbildade;

2. besluta, att det kommunala gymnasiet i Hulthfred fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, skall successivt ombildas till statligt allmänt gymnasium med den linjeorganisation, Kungl. Maj:t bestämmer; allt under villkor att Hulthfreds köping åtager sig de skyldigheter, som enligt läroverksstadgan ankommer på läroverkskommun;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad departementschefen anför, besluta om avvikelser från gällande linjeorganisation vid allmänna gymnasier;

4. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de allmänna läroverken, som föranledes av vad departementschefen förordat;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 409 och II: 501,

1. godkänna följande avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	121 656 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 172 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	50 925 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	50 958 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 480 600
	<hr/>
Summa kr.	230 192 600

Särskilda uppbördsmedel

Avkastning av donationer från kronan m. m. ...	37 600
	<hr/>
Nettoutgift kr.	230 155 000

2. till *Allmänna läroverken*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 230 155 000 kr.;

III. att motionen II: 29 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

42:o) **Allmänna läroverken: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 209—212), vilket innebär en anslagshöjning med 627 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna läroverken*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 14 486 000 kr.

43:o) **Allmänna läroverken: Laboratorieutrustning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 213), vilket innebär anvisande av ett nytt reservationsanslag av 450 000 kr. under förutnämnda rubrik, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna läroverken*: *Laboratorieutrustning m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr.

44:o) **Bidrag till driften av högre kommunala skolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 213—215), vilket innebär en anslagshöjning med 7 132 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av högre kommunala skolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 000 kr.

45:o) **Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 128, s. 215 och 216) föreslagit riksdagen, att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 208 000 kr., innebärande en anslagshöjning med 295 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Wikner m. fl.* (I: 126) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindström m. fl.* (II: 148), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att ett korrespondensgymnasium får inrättas i Svegs köping fr. o. m. höstterminen 1962 samt att statsbidrag beviljas enligt för korrespondensgymnasium gällande grunder.

Beträffande motiveringen för dessa yrkanden får utskottet hänvisa till motionen I: 126.

Utskottet. Med anledning av motionerna I: 126 och II: 148 får utskottet framhålla följande.

Korrespondensgymnasier har sedan läsåret 1958/59 funnits upprättade i Torsås, Jokkmokk och Undersåker. Denna form av utbildning har karaktär av försöksverksamhet med syfte att utvärdera möjligheterna att genom en kombination av muntlig metod och brevskoletod tillgodose främst glesbygdens behov av studiemöjligheter på gymnasienivån. Någon samlad redovisning av erfarenheterna från korrespondensgymnasierna föreligger ännu icke. Intresset för denna organisation av gymnasiestudierna är, enligt vad utskottet inhämtat, stort och ett flertal kommuner har anmält önskemål om att anordna korrespondensgymnasier. Skolöverstyrelsen har emellertid i sina anslagsäskanden icke upptagit några förslag om nya sådana gymnasier.

Utskottet anser, att den pågående planeringen av den framtida gymnasieorganisationen, bl. a. inom gymnasieutredningen, motiverar, att restriktivitet iakttages i fråga om inrättandet av nya korrespondensgymnasier. Först sedan resultatet av den nuvarande försöksverksamheten närmare analyserats och en samlad plan för gymnasieutbyggnaden föreligger, torde det vara möjligt att bedöma, i vilken utsträckning korrespondensgymnasier bör inrättas.

Med hänsyn till vad som anförts i motionerna I: 126 och II: 148 finner emellertid utskottet, att speciella omständigheter föreligger, då det gäller frågan om inrättande av ett korrespondensgymnasium i Sveg. På grund av den utpräglade glesbygdskaraktären för det område, i vilket Sveg är centralort, samt de stora avstånden till andra orter med utbildningsmöjligheter på gymnasienivå, torde det för att på ett rimligt sätt tillgodose områdets utbildningsbehov böra allvar-

ligt övervägas att snarast möjligt förlägga ett korrespondensgymnasium till Sveg. Utskottet, som emellertid icke är berett att tillstyrka motionärernas yrkanden om inrättande av ett sådant gymnasium redan fr. o. m. höstterminen 1962, förutsätter, att Kungl. Maj:t efter hörande av skolöverstyrelsen upptager denna fråga till övervägande och för nästa års riksdag framlägger de förslag, vartill en dylik prövning må giva anledning.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:126 och II:148, till *Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 208 000 kr.

46:o) Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk. Kungl. Maj:t har (punkt 129, s. 216—218) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad departementschefen anfört, besluta om statsbidrag från detta anslag till ett internatgymnasium vid Osby samskola, dels ock till Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 220 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 470 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Nordström m. fl.* (I:53) och den andra inom andra kammaren av herr *Helén m. fl.* (II:77), i vilka hemställts att riksdagen måtte a) bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om statsbidrag från nedannämnda anslag även till gymnasiet vid Franska skolan; b) till Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk för budgetåret 1962/63 anvisa avrundat 130 000 kr. utöver det i statsverkspropositionen upptagna förslagsanslaget om 12 220 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahl m. fl.* (I:97) och den andra inom andra kammaren av herr *Mattsson m. fl.* (II:151), i vilka hemställts att riksdagen under punkten 129 åttonde huvudtiteln, Bidrag till vissa privatläroverk, måtte anvisa en höjning av anslaget med 30 000 kr. att användas såsom bidrag till beredande av friplatser åt stipendiater vid Restenässkolan.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II:77 och II:151.

Skolöverstyrelsen hade bl. a. föreslagit, att gymnasiet vid Franska skolan skulle inordnas under anslaget samt att bidrag skulle beräknas för beredande av friplatser åt stipendiater vid Restenässkolan. Dessa förslag har icke tillstyrkts av departementschefen.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Med anledning av motionerna I:53 och II:77 avseende statsbidrag till gymnasiet vid Franska skolan vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t i proposi-

tionen 1962: 54 (s. 350—370) angående reformering av den obligatoriska skolan m. m. berört vissa principiella frågor om statsbidrag till privata skolor. Även om de förslag, som framlagts i nämnda proposition, i huvudsak berör skolor för elever i skolpliktsåldern, torde även frågan om statsbidragsgivningen för gymnasiestadiet i privata skolor röna inflytande av ställningstagandet till ifrågasvarande förslag. De privata gymnasiernas ställning i utbildningsorganisationen torde jämväl bli föremål för prövning av gymnasieutredningen, som har till uppgift att företa en omfattande och genomgripande översyn av den gymnasiala utbildningens uppgifter, innehåll och organisation. Med hänsyn till den således förestående prövningen av olika frågor rörande de privata skolorna är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till motionerna I: 53 och II: 77. Utskottet finner emellertid, att i och för sig starka skäl föreligger för att medge statsbidrag till gymnasiet vid Franska skolan och utgår från att Kungl. Maj:t snart och helst för nästa års riksdag skall finna möjlighet att framlägga förslag om sådant bidrag.

Då även frågan om bidrag till internatskolor hör till de problem, som behandlas i propositionen 1962: 54 från mera allmänna utgångspunkter, är utskottet i detta sammanhang icke berett att förorda ökad medelsanvisning under detta anslag för bidrag till beredande av friplatser åt stipendiater vid Restenäs-skolan i enlighet med vad som yrkats i motionerna I: 97 och II: 151.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad departementschefen anfört, besluta om statsbidrag från detta anslag till ett internatgymnasium vid Osby samskola;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 53 och II: 77 samt I: 97 och II: 151, till *Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 220 000 kr.

47:o) Privatläroverk: Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 218), vilket innebär en anslagshöjning med 8 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Privatläroverk: Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 43 000 kr.

48:o) Privatläroverk: Bidrag till vissa internatläroverk m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 131, s. 219 och 220) föreslagit riksdagen att till detta ändamål under förutnämnda ändrade anslagsrubrik för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 890 000 kr., innebärande en anslagshöjning med 40 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Söderquist m. fl. (I: 124) och den andra inom andra kammaren av herr Grebäck

m. fl. (II: 134), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta anvisa för budgetåret 1962/63 ett bidrag av 98 000 kr. till Ekebyholmsskolan, Rimbo, samt i anledning härav uppräknade förslagsanslaget till Privatläroverk: Bidrag till vissa internatläroverk m. m. för budgetåret 1962/63 med 98 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Carl Albert Anderson *m. fl.* (I: 405) och den andra inom andra kammaren av herrar Arvidson och Wahlund (II: 486), i vilka hemställts att riksdagen måtte för budgetåret 1962/63 ur anslaget Bidrag till vissa internatläroverk bevilja stiftelsen Viggbyholmsskolan bidrag även för elever i den treåriga realskolan;

dels ock en inom andra kammaren av herr Sundelin väckt motion (II: 599), vari hemställts att riksdagen måtte besluta, att Anundsjöbygdens realskola, Bredbyn, erhåller bidrag av statsmedel med 90 000 kr. för läsåret 1962/63.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 134, II: 486 och II: 599.

Ur detta anslag utgår statsbidrag till Restenässkolan i Ljungskile kommun, i vad avser tre- och fyraårig realskola samt en förberedande klass, till Viggbyholmsskolan i Täby köping, i vad avser fyraårigt gymnasium, till Solbacka läroverk i Daga kommun, till Sigtunaskolan samt till Mariannelundsskolan i vad avser treårig realskola. Bidraget utgår med tre kronor per elev och dag av läsåret.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att bidrag därutöver skall utgå med 40 000 kr. till estniska gymnasiet i Stockholm.

Skolöverstyrelsen hade i sina anslagsäskanden för nästa budgetår föreslagit, att följande båda skolor skulle inordnas under förevarande anslag, nämligen Anundsjöbygdens realskola i Bredbyn — övergångsvis, i avvaktan på den nioåriga grundskolans genomförande — samt Ekebyholmsskolan i Rimbo, i vad avsåg fyraårig realskola. För dessa skolor hade de erforderliga bidragsbeloppen beräknats till respektive 90 000 kr. och 98 000 kr. Dessa förslag har icke biträtts av *departementschefen*.

Utskottet. Med hänsyn till den förestående prövningen av de principiella riktlinjerna för statens stöd till privata skolor för barn i skolpliktsåldern i avslutning till propositionen 1962: 54 angående reformering av den obligatoriska skolan m. m. är utskottet icke berett att biträda yrkandena i motionerna I: 124 och II: 134, I: 405 och II: 486 samt II: 599.

Utskottet tillstyrker således bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande förslag och hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag även som med avslag å motionerna I: 124 och II: 134, I: 405 och II: 486 samt II: 599, till *Privatläroverk: Bidrag till vissa internatläroverk m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 890 000 kr.

49:o) **Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 220 och 221), vilket innebär en anslagsminskning med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kr.

50:o) **Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 221 och 222), vilket innebär en anslagshöjning med 15 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kr.

51:o) **Vissa kostnader för student- och realexamina.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 222 och 223), vilket innebär en anslagshöjning med 88 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för student- och realexamina* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 038 000 kr.

52:o) **Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist m. fl.* (I: 206) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hammar* och *Westberg* (II: 256), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att bevilja Sveriges elevers centralorganisation ett anslag av 30 000 kr. för budgetåret 1962/63 till vissa i motionerna närmare angivna elevråds- och skolföreningsfrämjande uppgifter.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 206.

Utskottet. I motioner vid såväl 1960 som 1961 års riksdagar har yrkats, att ett särskilt anslag skulle utgå till Sveriges elevers centralorganisation (SECO). Vid båda dessa tillfällen har utskottet (utl. 1960: 134 och 1961: 8, punkt 40) i sina av riksdagen godkända utlåtanden avstyrkt bifall till de väckta motionerna i ämnet. Utskottet har därvid uttalat principiella betänkligheter mot att riksdagen skulle binda sig för ett särskilt bidrag till SECO:s ordinarie elevvårdande verksamhet. Samtidigt har utskottet framhållit, att utskottet icke hade något att erinra mot att SECO för vissa särskilda projekt, som bedömdes vara av särskilt värde, tillerkändes bidrag av statsmedel av engångskaraktär.

Utskottet har icke med anledning av motionerna I: 206 och II: 256 funnit sig böra frångå den uppfattning, varåt utskottet tidigare givit uttryck.

Utskottet vill i detta sammanhang vidare framhålla, att den i fria och frivilliga former bedrivna elevrådsverksamheten kan anses vara av väsentlig betydelse för

att utveckla elevernas föreningsvana och för att skapa god kontakt mellan eleverna och skolans ledning. Det är utskottets förhoppning, att verksamheten skall kunna utvecklas ytterligare och att det därvid — med hänsyn till det stora antal elever, som tillhör elevråden — skall visa sig möjligt att genom frivilliga insatser tillförsäkra SECO erforderliga ekonomiska resurser för den reguljära verksamheten.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 206 och II: 256 icke må av riksdagen bifallas.

53:o) **Högre tekniska läroverk: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 135, s. 223—239) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i Hässleholm, Kiruna och Stockholm skall fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, successivt upprättas högre tekniska läroverk under villkor, att städerna åtager sig tillhandahålla för läroverken erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de högre tekniska läroverken, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de högre tekniska läroverken, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Högre tekniska läroverk: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 26 920 000 kr.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ake Larsson m. fl.* (I: 51) och den andra inom andra kammaren av herr *Pettersson i Degerfors m. fl.* (II: 84), i vilka hemställts att, utöver vad departementschefen i VIII. huvudtiteln, punkten 135, Högre tekniska läroverk, föreslagit, ett högre tekniskt läroverk i Karlskoga måtte få upprättas fr. o. m. budgetåret 1962/63;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Erik Olsson m. fl.* (I: 113) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindström m. fl.* (II: 147), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att den av Kungl. Maj:t föreslagna mätningstekniska fackskolelinjen i Härnösand, avsedd att inrättas fr. o. m. budgetåret 1962/63, måtte förläggas till tekniska läroverket i Östersund;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nils Elovsson m. fl.* (I: 130) och den andra inom andra kammaren av herrar *Jönsson i Gärd's Köpinge* och *Nelander* (II: 257), i vilka hemställts att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1 måtte besluta, att det i propositionen föreslagna högre tekniska läroverket i Kristianstads län må förläggas till Kristianstad fr. o. m. höstterminen 1962.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 51, II: 147 och I: 130.

Kungl. Maj:ts förslag, som medför en anslagsökning med 6 085 000 kr., innebär i huvudsak följande.

Som en riktlinje för utbyggnaden av de tekniska läroverken för budgetåret 1962/63 anger departementschefen en ökning av antalet intagningsavdelningar med omkring 10, däri inräknat avdelningarna för nytillkommande läroverk. Härutöver beräknas två nya intagningsavdelningar tillkomma vid fackskolan. Nya tekniska läroverk föreslås bli upprättade i Hässleholm, Kiruna och Stockholm.

Kungl. Maj:t föreslår vidare inrättande av livsmedelsteknisk gymnasielinje vid tekniska läroverket i Hälsingborg, materialteknisk gymnasielinje vid läroverket i Jönköping och mätningsteknisk fackskolelinje i Härnösand. Det bör därjämte ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut om inrättande av vissa andra föreslagna facklinjer.

I övrigt avser Kungl. Maj:ts förslag, förutom automatiska utgiftsökningar, bl. a. inrättande av rektorstjänster i lönegrad Bp 1 vid de föreslagna nya läroverken, inrättande av 77 nya lektorstjänster, ordinariesättning av 37 adjunktstjänster i Ae 23 samt inrättande av 74 nya adjunktstjänster i Ae 23. För ett vart av de föreslagna nya läroverken föreslås en extra ordinarie teknisk biträdestjänst och en vaktmästartjänst i Ae 8. Därutöver bör enligt förslaget inrättas sammanlagt sex nya dylika tjänster, som det bör ankomma på Kungl. Maj:t att fördela.

Kostnaderna för det nya tekniska läroverket i Hässleholm beräknas till 185 000 kr. och för vardera av de nya läroverken i Kiruna och Stockholm till 247 000 kr.

Departementschefen har icke funnit sig kunna biträda förslag från överstyrelsen för yrkesutbildning om inrättande av tekniska läroverk i Karlskoga, Motala, Nyköping och Sandviken men uttalat, att frågorna om inrättande av tekniska läroverk på dessa orter torde få övervägas i samband med anslagsprövningen för ett följande budgetår.

Utskottet. Kungl. Maj:t har under förevarande punkt föreslagit, att tre nya tekniska läroverk skall upprättas. Förslaget innebär, att departementschefen endast delvis ansett sig kunna tillstyrka av överstyrelsen för yrkesutbildning framlagt förslag om inrättande av sammanlagt sju nya tekniska läroverk. Denna begränsning av utbyggnadstakten för de tekniska läroverken i förhållande till vad som skulle vara önskvärt med hänsyn till det föreliggande utbildningsbehovet sammanhänger väsentligen med svårigheterna att rekrytera kompetenta lärare.

Den föreliggande svåra lärarsituationen, vilken bl. a. föranlett årets riksdag att anvisa medel för anordnande av särskild utbildning av gymnasieingenjörer till lärare vid tekniska läroverk, nödvändiggör enligt utskottets mening att behovet av nya läroverk för nästa budgetår endast tillgodoses i den av Kungl. Maj:t föreslagna begränsade omfattningen. Då utskottet är ense med departe-

mentschefen om, att de nya läroverken lämpligen bör förläggas till Kristianstads län, Stockholmsområdet och de lappländska malmfälten, har utskottet således icke funnit sig böra tillstyrka bifall till yrkandet i motionerna I: 51 och II: 84 om upprättande av ytterligare ett tekniskt läroverk i Karlskoga.

Det torde i detta sammanhang böra erinras om att departementschefen förutsatt, att frågan om tekniska läroverk på ytterligare fyra orter, däribland Karlskoga, kommer att övervägas i samband med anslagsprövningen för ett följande budgetår. Med hänsyn till vad som anförts i de nyss omnämnda motionerna rörande dels de långt avancerade planerna för nybyggnad av skollokaler, dels den vid Karlskoga högre allmänna läroverk redan påbörjade utbildningen i filialklasser av Karlstads högre tekniska läroverk, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t till nästa års riksdag kommer att framlägga förslag om upprättande av ett högre tekniskt läroverk i Karlskoga. Ett beslut härom vid nästa års riksdag medför, att läroverket kan påbörja sin verksamhet fr. o. m. läsåret 1963/64, vilket torde innebära, att de föreliggande planerna för undervisningens igångsättning icke skall behöva rubbas på ett mera kännbart sätt.

I fråga om valet av förläggningsort för de tekniska läroverk, som föreslås bli förlagda till de lappländska malmfälten och till Kristianstads län, har för vardera området två alternativ övervägts, nämligen dels Kiruna stad och Malmberget i Gällivare kommun, dels Hässleholm och Kristianstad. I båda regionerna har valet mellan de två aktuella orterna visat sig vara mycket vanskligt, vilket bl. a. föranlett, att vederbörande länskolnämnder icke tagit definitiv ställning i lokaliseringsfrågan.

Utskottet har vid sin prövning av ifrågavarande spörsmål funnit, att samtliga de fyra orterna var för sig skulle vara väl lämpade som förläggningsplats för ett tekniskt läroverk och att de argument som kan anföras till förmån för de aktuella orterna i vardera området, väger synnerligen jämnt. Utskottet har efter ingående överväganden funnit sig böra ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag i lokaliseringsfrågan och förordar således, att de tekniska läroverken i de här berörda områdena förlägges till Kiruna och Hässleholm. Dessa två städer synes enligt utskottets mening närings- och befolkningsmässigt förete sådana positiva utvecklingstendenser att särskild hänsyn bör fästas härvid. Vad Hässleholm beträffar kan därjämte anföras, att denna stad i kommunikationshänseende har ett mycket fördelaktigt läge. Det förhållandet, att det nya tekniska läroverket kan förläggas i anslutning till Hässleholms tekniska skola innebär vidare åtskilliga fördelar vid lösandet av lärar- och lokalfrågorna.

Utskottet har således icke kunnat biträda yrkandet i motionerna I: 130 och II: 257 om förläggning av det tekniska läroverket i Kristianstads län till Kristianstad.

Då utskottet funnit övervägande skäl tala för att en ny mätningsteknisk fackskolelinje förlägges till Härnösand, biträder utskottet Kungl. Maj:ts härom framställda förslag och avstyrker således bifall till det i motionerna I: 113 och II: 147 gjorda yrkandet om linjens anknytning till tekniska läroverket i Östersund.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit under denna punkt har icke givit utskottet anledning till uttalande eller erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 51 och II: 84, i vad de avser inrättande av ett högre tekniskt läroverk i Karlskoga, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 113 och II: 147 icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 130 och II: 257, i vad de avser förläggning av högre tekniskt läroverk till Kristianstad, icke må av riksdagen bifallas;

IV. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 51 och II: 84 samt I: 130 och II: 257,

a) besluta, att i Hässleholm, Kiruna och Stockholm skall fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, successivt upprättas högre tekniska läroverk under villkor, att städerna åtager sig tillhandahålla för läroverken erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för de högre tekniska läroverken, som för- anledes av vad departementschefen förorddat;

c) godkänna följande avlöningsstat för de högre tekniska läroverken, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

U t g i f t e r

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	11 992 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a) Arvoden åt skolläkare m. m. <i>förslagsvis</i>	97 800
b) Arvoden åt bibliotekarier, <i>förslagsvis</i>	32 700
	130 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 649 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 869 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	454 500
	27 095 300

Summa kr. 27 095 300

Särskilda uppbördsmedel

Hyror och hyresersättningar m. m.	175 300
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 26 920 000

d) till *Högre tekniska läroverk: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 26 920 000 kr.

54:o) **Högre tekniska läroverk: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 239 och 240), vilket innebär en anslagshöjning med 853 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högre tekniska läroverk: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 080 000 kr.

55:o) **Högre tekniska läroverk: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 240—242), vilket innebär en anslagshöjning med 900 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högre tekniska läroverk: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 3 400 000 kr.

56:o) **Högre tekniska läroverk: Föreläsningar och fortbildningskurser.** Kungl. Maj:t har (punkt 138, s. 243 och 244) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr. eller samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lennart Geijer* (I: 203) och den andra inom andra kammaren av herr *Boija m. fl.* (II: 307), har hemställts, att riksdagen måtte till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 340 000 kr.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 307.

Utskottet. Med anledning av yrkandet i motionerna I: 203 och II: 307 om en avsevärd ökning av förevarande anslag vill utskottet erinra om att departementschefen i detta sammanhang uttalat, att huvudparten av ansvaret och kostnaderna för fortbildningsverksamheten tills vidare bör åvila näringslivet. Departementschefen har vidare förutsatt, att överenskommelse skall kunna träffas mellan överstyrelsen och näringslivets företrädare angående de former, i vilka överstyrelsen inom ramen av sina resurser på effektivast möjliga sätt skall kunna medverka i fortbildningsverksamheten samt angående de åtaganden med avseende på samma verksamhet, som bör göras från näringslivets sida.

Utskottet vill för sin del understryka de av departementschefen anförda synpunkterna och utgår således ifrån att överstyrelsen för yrkesutbildning snarast möjligt skall ta erforderliga initiativ för uppnående av samverkan med näringslivet och ändamålsenlig planering på förevarande utbildningsområde.

Med hänsyn härtill är utskottet icke berett att förorda ökad medelstildelning för verksamheten och avstyrker således bifall till de föreliggande motionsyrkandena.

Utskottet hemställer under återopande av vad sålunda anförts,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 203 och II: 307, till *Högre tekniska läroverk: Föreläsningar och fortbildningskurser* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

57:o) **Bidrag till handelsgymnasier.** Kungl. Maj:t har (punkt 139, s. 244—247) föreslagit riksdagen, att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 800 000 kr., vilket innebär en anslagsökning med 3 457 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström* (I: 98) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson* i Södertälje *m. fl.* (II: 141), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att de handelsgymnasier som tidigare icke erhållit statsbidrag må komma i åtnjutande av sådant bidrag fr. o. m. läsåret 1963/64.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionen II: 141.

Överstyrelsen för yrkesutbildning hade bl. a. föreslagit, att statsbidrag skulle utgå till handelsgymnasier, som ej tidigare erhållit bidrag, och hade härför beräknat ett medelsbehov av 653 000 kr. Detta förslag har *departementschefen* icke förordat under hänvisning till att det innebär ändring av hittills tillämpad ordning, enligt vilken ett handelsgymnasium skall ha varit i verksamhet under fem år, innan det kommer i åtnjutande av statsbidrag.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Av statsrådsprotokollet framgår, att handelsgymnasieutbildningen under innevarande budgetår kunnat utökas i avsevärd utsträckning. Departementschefen har beräknat, att utbyggnaden kommer att fortgå i ökad takt under budgetåret 1962/63 och resultera i att ytterligare ett 30-tal nya intagningsavdelningar av treårig linje inrättas. Utskottet vill uttala sin tillfredsställelse med denna utveckling, som utgör ett viktigt led i strävandena att förbättra utbildningsmöjligheterna på gymnasiestadiet. Såsom framgår av de redovisade an-

slagsberäkningarna medför emellertid denna utbyggnad en kraftig ökning av statsbidragskostnaderna. Mot bakgrunden av dessa förhållanden är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till de i motionerna I: 98 och II: 141 gjorda yrkandena.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- a) att riksdagen må till *Bidrag till handelsgymnasier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 800 000 kr.;
- b) att motionerna I: 98 och II: 141 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

58:o) **Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, s. 247), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 57 000 kr.

Yrkesskolor m. m.

59:o) **Konstfackskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, s. 248—250), vilket innebär en anslagshöjning med 93 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för konstfackskolan, som föranledes av vad departementschefen anført;
- b) godkänna följande avlöningsstat för konstfackskolan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	566 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	38 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	914 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	336 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	31 000

Summa kr. 1 885 800

Särskilda uppbördsmedel

1. Elevavgifter, förslagsvis	22 000	
2. Avkastning av Sjöstedtska fonden	2 880	
3. Bidrag från Stockholms stad, förslagsvis	236 920	261 800

Nettoutgift kr. 1 624 000

c) till *Konstfackskolan: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 624 000 kr.

60:o) **Konstfackskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 250), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konstfackskolan: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

61:o) **Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, s. 251), vilket innebär en anslagshöjning med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konstfackskolan: Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kr.

62:o) **Bidrag till driften av centrala yrkesskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt 144, s. 251—254) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela beslut om förhöjt statsbidrag till under anslagspunkten nämnda fem enskilda hemsysterskolor, dels ock till Bidrag till driften av centrala yrkesskolor för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena av herr *Bengt Gustavsson m. fl.* (I: 45) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundkvist m. fl.* (II: 81), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln måtte besluta att till de tekniska skolorna i Katrineholm och Hässleholm för budgetåret 1962/63 anvisa ett extra statsbidrag på 150 000 kr. för vardera skolan.

Beträffande motiveringen för det motionsvis gjorda yrkandet torde få hänvisas till motionen II: 81.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en uppräknig av anslaget med 7 000 000 kr., motsvarande de automatiska kostnadsökningarna.

Departementschefen har — utan att någon anslagsuppräknig ansetts erforderlig — förordat att statsbidrag till årliga kostnader för utbildning av hemvårdarinnor och ålderdomshemsföreståndarinnor vid Stockholms hemsysterskola, Uppsala hemsysterskola, praktiska hushållsskolan i Lund, hemsysterskolan i Göteborg och Vårsta hemsysterskola får utgå enligt för centrala yrkesskolor

stadgade grunder, med hänsyn till att rekryteringen av elever är jämförbar med de centrala yrkesskolornas och till den samhälleliga betydelse som måste tillmätas utbildningen.

Överstyrelsen för yrkesutbildning hade föreslagit, dels att statsbidragen till lärarlöner och till övriga kostnader vid centrala tekniska skolor och laborant-skolor skulle förbättras, dels att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i särskilda fall ge skäligen avvägda bidrag utöver vad som följer av gällande bestämmelser om statsbidrag. Dessa förslag har *departementschefen* icke kunnat biträda.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

I motionerna I: 45 och II: 81 har yrkats att ett extra statsbidrag måtte utgå till de tekniska skolorna i Katrineholm och Hässleholm. Utskottet har icke ansett sig på i motionerna angivna grunder böra tillstyrka extra statsbidrag till vissa tekniska skolor med förbigående av övriga skolor av detta slag. Då utskottet emellertid delar motionärernas åsikt, att den nuvarande statsbidragsgivningen till de tekniska skolorna icke synes tillfredsställande, får utskottet i anledning av motionerna framhålla, att gällande statsbidragsbestämmelser för dessa skolor torde böra göras till föremål för en översyn, eventuellt företagen inom överstyrelsen för yrkesutbildning. Utskottet förordar, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i anledning av motionerna anfört.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela beslut om förhöjt statsbidrag till av departementschefen angivna fem enskilda hemsysterskolor i enlighet med vad departementschefen anfört;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 45 och II: 81 till *Bidrag till driften av centrala yrkesskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kr.;

c) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 45 och II: 81 anfört.

63:0) **Bidrag till driften av lokala yrkesskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt 145, s. 254—260) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande statliga eller statligt reglerade ordinarie lärartjänster efter prövning i varje särskilt fall medgiva tjänsteförening med rektorsbefattning eller icke-ordinarie lärarbefattning vid kommunal yrkesskola samt att därvid, då fråga är om förening av ordinarie lärartjänst med rektorstjänst vid dylik skola, be-

sluta om förande över stat av den ordinarie lärartjänsten samt om återbesättande av den på stat befintliga tjänsten, dels ock till Bidrag till driften av lokala yrkesskolor för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 92 000 000 kr.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Stefanson* (I: 419) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren* (II: 498), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att under åttonde huvudtiteln till Bidrag till driften av lokala yrkesskolor för budgetåret 1962/63 anvisa ett med 8 200 000 kr. höjt anslag samt att under femte huvudtiteln, punkten 71, till Omskolning m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa 116 800 000 kr.;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Darlin m. fl.* väckt motion (II: 75), i vilken hemställts att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att med tillämpning fr. o. m. budgetåret 1962/63 meddela de bestämmelser som kan förmedlas av att till statsbidragsberättigade inbyggda skolor och företagskolor må räknas även sådana som rör handels- och kontorsområdet.

Beträffande motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena torde få hänvisas till motionerna II: 498 och II: 75.

Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

Ett av *överstyrelsen för yrkesutbildning* upprepat förslag om att statsbidrag även skulle få utgå till inbyggda skolor inom handelsns område samt till företagskolor inom handelsns och det husliga arbetsns område (kostnadsökning 200 000 kr.) har *departementschefen* icke ansett sig kunna tillstyrka. *Departementschefen* har icke heller tillstyrkt *överstyrelsens* förslag om anslagshöjning med 8 000 000 kr. till verksamhetens utbyggnad.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och har sålunda icke funnit skäl biträda de i motionerna I: 419 och II: 498 gjorda yrkandena, som överensstämmer med de av *överstyrelsen* för yrkesutbildning framlagda förslagen om anslagshöjning.

Med anledning av motionen II: 75 vill utskottet under hänvisning till sitt uttalande i samma ämne vid 1961 års riksdag (utl. nr 8, p. 50) framhålla, att tillskapandet av merkantila fackskolor ovanpå grundskolan, öppna jämväl för vidareutbildning, kommer att påverka ställningstagandet till spörsmålet om statligt stöd åt de i motionen berörda skolorna inom handels- och kontorsområdet. Utskottet är därför icke berett att tillstyrka bifall till yrkandet i motionen II: 75.

Utskottet hemställer, under återopande av vad sålunda anförts,

I. att motionen II: 75 icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande statliga eller statligt reglerade ordinarie lärartjänster efter prövning i varje särskilt fall medgiva tjänsteförening med rektorsbefattning eller icke-ordinarie lärarbefattning vid kommunal yrkesskola samt att därvid, då fråga är om förening av ordinarie lärartjänst med rektorstjänst vid dylik skola, besluta om förande över stat av den ordinarie lärartjänsten samt om återbesättande av den på stat befintliga tjänsten;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 419 och II: 498, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av lokala yrkesskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 92 000 000 kr.

64:o) **Bidrag till bergsskolan i Filipstad.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 260—262), vilket innebär en anslagshöjning med 125 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen förordade grunder för beräkning av statsbidrag till bergsskolan i Filipstad;

b) till *Bidrag till bergsskolan i Filipstad* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 225 000 kr.

65:o) **Bidrag till textilinstitutet i Borås.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 262 och 263), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till textilinstitutet i Borås* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 285 000 kr.

66:o) **Bidrag till Lennings textiltkniska institut i Norrköping.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 263), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Lennings textiltkniska institut i Norrköping* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

67:o) **Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 264), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

68:o) **Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, s. 264 och 265), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 67 000 kr.

69:o) **Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 265 och 266), vilket innebär en anslagshöjning med 477 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kr.

70:o) **Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov.** Kungl. Maj:t har (punkt 152, s. 267 och 268) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 25 000 kr.

I samband därmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Stefanson* (I: 420) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren* (II: 499), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att för Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 40 000 kr.

Beträffande motiveringen för det motionsvis gjorda yrkandet torde få hänvisas till motionen I: 420.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att ordningen för utbetalandet av förevarande anslag förenklas, genom att ett schablonmässigt beräknat belopp ställes till Sveriges hantverks- och industriorganisations förfogande, att av organisationen fördelas mellan yrkesförbunden och distriktsorganisationerna. Beloppet uppföres såsom obetecknat anslag. För nästa budgetår beräknas ett anslag av 25 000 kr., vilket innebär en höjning med 5 000 kr. jämfört med innevarande budgetår.

Av handlingarna i ärendet inhämtas i övrigt, att överstyrelsen för yrkesutbildning räknar med att det vid utgången av budgetåret 1961/62 kommer att finnas rekvisitioner på ca 25 000 kr., vilka icke kunnat bestridas ur för budgetåret anvisade medel.

Utskottet biträder det framlagda förslaget om förenkling av ordningen för utbetalande av förevarande anslag.

Beträffande medelsanvisningen räknar departementschefen med att ett belopp av 25 000 kr. skall vara tillräckligt för nästa budgetår. I motionerna I: 420 och II: 499 har hemställts, att riksdagen måtte anvisa ytterligare 15 000 kr. utöver det av departementschefen föreslagna beloppet för att avveckla den nuvarande

bristen, vilken kommit till stånd på grund av tidigare felaktiga prognoser, så att den nya administrationsformen kunde tagas i bruk utan den belastning som ett eftersläpande underskott skulle utgöra.

Utskottet, som särskilt vill framhålla, att det här endast är fråga om ett bidrag från statens sida till bestridandet av kostnaderna för granskningen av utförda gesällprov, finner icke skäl tillstyrka bifall till det i motionerna gjorda yrkandet utan biträder Kungl. Maj:ts förslag även i fråga om medelstilledningen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 420 och II: 499, till *Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 25 000 kr.

71:o) **Resestipendier för yrkesutbildning.** Kungl. Maj:t har (punkt 153, s. 269) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 84 000 kr., vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Stefanson m. fl.* (I: 119) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren m. fl.* (II: 155), i vilka hemställts att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts förslag måtte besluta att till Resestipendier för yrkesutbildning för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 122 000 kr.

Beträffande motiveringen för det gjorda yrkandet torde få hänvisas till motionen I: 119.

Yrkandet i motionerna I: 119 och II: 155 överensstämmer med ett av *överstyrelsen för yrkesutbildning* framlagt förslag, som *departementschefen* icke ansett sig kunna tillstyrka.

Utskottet. Med anledning av yrkandet i motionerna I: 119 och II: 155 om höjning av anslaget i enlighet med överstyrelsens för yrkesutbildning förslag vill utskottet framhålla, att enligt utskottets mening gällande bestämmelser för stipendiegivningen synes böra göras till föremål för en översyn, särskilt med avseende på utgående traktamenten. Utskottet förordar, att motionerna I: 119 och II: 155 icke må till någon annan åtgärd föranleda än att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet anfört.

Utskottet, som sålunda tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, hemställer,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 119 och II: 155, till *Resestipendier för yrkesutbildning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 84 000 kr.;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 119 och II: 155 anfört.

Folkhögskolor

72:o) **Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt 154, s. 270—272) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 19 590 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist m. fl.* (I: 102) och den andra inom andra kammaren av herr *Hammar m. fl.* (II: 135), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att under budgetåret 1962/63 statsbidrag må utgå till ytterligare två folkhögskolor utöver de av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna samt att riksdagen under riksstatsens åttonde huvudtitel, punkt 154, Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor må anvisa ett förslagsanslag av 19 894 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Thorsten Larsson m. fl.* (I: 104) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson i Stenkyrka m. fl.* (II: 163), i vilka hemställts att riksdagen, i syfte att ytterligare tre folkhögskolor skall erhålla driftbidrag verksamhetsåret 1962/63, måtte besluta att till Bidrag till driften vid folkhögskolor för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 19 894 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Söderberg m. fl.* (I: 121) och den andra inom andra kammaren av herr *Jacobsson i Sala m. fl.* (II: 140), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att under budgetåret 1962/63 statsbidrag må utgå till ytterligare tre folkhögskolor och att till Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor för sagda budgetår anvisa ett förslagsanslag å 19 894 400 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson m. fl.* (I: 202) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson i Svalöv m. fl.* (II: 261), i vilka hemställts att riksdagen måtte till Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 19 742 000 kr., innebärande att statsbidrag fr. o. m. nästa budgetår skall utgå för ytterligare två folkhögskolor;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist* (I: 205) och den andra inom andra kammaren av herr *Hammar m. fl.*

(II: 255), i vilka hemställts att riksdagen för budgetåret 1962/63 måtte besluta om ett anslag av 312 400 kr. till en kvalificerad ungdomsledarutbildning vid ett antal folkhögskolor;

dels och två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Svanström* (I: 209) och den andra inom andra kammaren av herr *Johnsson* i Skoglösa *m. fl.* (II: 315), i vilka hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av sådana föreskrifter, att folkhögskola må äga rätt att ge elev betyg i det eller de ämnen, där sådana erfordras för inträde i fortbildningsanstalter av olika slag.

Beträffande motiveringen för de motionsvis framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 135, II: 163, I: 121, II: 261, II: 255 och I: 209.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 782 000 kr., varav 630 000 kr. beräknas för automatiska kostnadsökningar och 152 000 kr. för statsbidrag till ytterligare en folkhögskola.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit, att statsbidrag skulle utgå till tre nya folkhögskolor. — *Överstyrelsen* hade dessutom föreslagit, att två nya anslag, avseende verksamheten vid folkhögskolorna skulle uppföras på riksstaten, nämligen dels 10 000 kr. till pedagogisk försöksverksamhet, dels 312 400 kr. till kvalificerad ungdomsledarutbildning vid nämnda skolor. Dessa förslag har *departementschefen* icke kunnat tillstyrka.

Utskottet. Med anledning av de under förevarande punkt redovisade motionerna får utskottet anföra följande.

Det i motionerna I: 205 och II: 255 framställda yrkandet om särskilt anslag till kvalificerad ungdomsledarutbildning vid vissa folkhögskolor överensstämmer med vad skolöverstyrelsen i sina anslagsäskanden hemställt. Då frågan om ungdomsledarutbildning synes höra till de problem, för vars lösande departementschefen under anslagsrubriken Bidrag till föreläsningsverksamhet (bil. 10, s. 89) ställt en särskild utredning i utsikt, finner utskottet icke skäl tillstyrka bifall till motionerna.

Vidkommande motionerna I: 209 och II: 315 får utskottet framhålla, att enligt vad utskottet inhämtat Kungl. Maj:t den 2 november 1961 anbefallt skolöverstyrelsen att klarlägga vilka svårigheter som på grund av gällande bestämmelser om vitsord över undervisningen i folkhögskola kan föreligga för dennas elever vid konkurrens med andra elever om anställnings- och utbildningsmöjligheter samt — om undersökningen ger anledning därtill — vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder överstyrelsen prövar lämpliga för svårigheternas undanröjande. Vid sådant förhållande synes motionerna I: 209 och II: 315 icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 102 och II: 135, I: 104 och II: 163 samt I: 121 och II: 140 har föreslagits, att statsbidrag skall utgå till sammanlagt tre nya folkhögskolor från och med nästa budgetår och i motionerna I: 202 och II: 261 att statsbidrag skall utgå till två nya folkhögskolor samma tidpunkt.

Utskottet vill i detta sammanhang understryka vad utskottet anfört i sitt utlåtande 1961: 8, punkt 60, med anledning av motioner i samma syfte som de nu föreliggande. Utskottet erinrade då om departementschefens positiva uttalande i propositionen 1957: 146 beträffande den takt, i vilken det för statsmakternas del skulle vara möjligt att medgiva statsunderstöd åt nya folkhögskolor, dvs. med två å tre skolor per år, emot vilket uttalande någon erinran icke riktats från riksdagens sida. Med hänsyn härtill fann utskottet det skäligt, att statsbidrag i fortsättningen borde kunna medges i något större utsträckning än vad som varit fallet de senaste åren, detta i syfte att förhjälpa de folkhögskolor, som påbörjade sin verksamhet i förlitande till nyssnämnda uttalande till statligt bidrag utan alltför långt dröjsmål.

Med hänsyn till vad utskottet sålunda uttalat och till att fortfarande tre av de folkhögskolor, som startat sin verksamhet arbetsåret 1958/59, icke kommit i åtnjutande av statsbidrag, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att statsbidrag får utgå till ytterligare en folkhögskola utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet vill dock inskräpa, att utskottet därmed icke frångått sin uppfattning, att upprättandet av nya folkhögskolor icke bör uppmuntras, utan att utskottet endast velat av rättviseskäl förhjälpa de folkhögskolor, som ovan nämnda arbetsår påbörjat sin verksamhet, till statsbidrag i något snabbare takt än vad som avsetts i årets statsverksproposition.

Vad departementschefen i övrigt anfört och förordad har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 209 och II: 315 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 205 och II: 255, besluta att icke anslå medel till kvalificerad ungdomsledarutbildning;

III. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 102 och II: 135, I: 104 och II: 163 samt I: 121 och II: 140, besluta att icke för budgetåret 1962/63 medgiva statsbidrag till ytterligare två folkhögskolor utöver Kungl. Maj:ts förslag;

IV. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 202 och II: 261, besluta att för budgetåret 1962/63 medgiva statsbidrag till ytterligare en folkhögskola utöver Kungl. Maj:ts förslag;

V. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 102 och II: 135, I: 104 och II: 163 samt I: 121 och II: 140 ävensom med bifall till motionerna I: 202 och II: 261, samtliga motioner i vad de avser medelsanvisningen, till *Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 19 742 000 kr.

73:o) **Folkhögskolor: Bidrag till arvoden åt skolläkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 272 och 273), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Folkhögskolor: Bidrag till arvoden åt skolläkare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 kr.

Investeringsbidrag

74:o) **Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 157, s. 274 och 275), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må budgetåret 1962/63 bevilja statsbidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet med ett sammanlagt belopp av högst 4 000 000 kr.;

b) till *Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

75:o) **Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskoleväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 275 och 276), vilket innebär dels anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, dels ock att byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler för folkskoleväsendet i fortsättningen skall bestridas ur förevarande anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskoleväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

76:o) **Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 276—278), vilket innebär dels en anslagssänkning med 1 100 000 kr., dels att övergångsbidraget till tjänstebostäder för folkskolans lärare i fortsättningen skall bestridas ur förevarande anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

77:o) **Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 278—283), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att statsbidrag må utgå för byggnadsarbeten vid Uppsala hemsysterskola, Fräls-

Övnings- och yrkeslärarutbildning

80:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 285, s. 535—538), vilket innebär en anslagshöjning med 119 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för gymnastiska centralinstitutet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	181 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	28 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	425 000
4. Arvoden m. m. vid särskild undervisning i idrott och gymnastik, <i>förslagsvis</i>	33 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	146 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	10 000
	<hr/>
	Summa kr. 823 000

b) till *Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 823 000 kr.

81:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 286, s. 538 och 539), vilket innebär en anslagshöjning med 25 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastiska centralinstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kr.

82:o) **Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 287, s. 539 och 540), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gymnastiska centralinstitutet: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 kr.

83:o) **Seminarier för huslig utbildning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 288, s. 540—546) föreslagit riksdagen, att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för seminarierna för huslig utbildning, som föranledes av vad departementschefen anför, dels godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för seminarierna för huslig utbild-

ning att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Seminarier för huslig utbildning: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 637 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson* och herr *Thorsten Larsson* (I: 260) och den andra inom andra kammaren av herr *Johnsson* i Skoglösa *m. fl.* (II: 314), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt framläggande av förslag till inrättande av ytterligare ett seminarium för huslig utbildning, förlagt till södra Sverige.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 260.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bl. a. följande.

Skolöverstyrelsens förslag beträffande intagningen av lärarkandidater på olika utbildningslinjer och beträffande antalet yrkeskurser inom seminarieorganisationen läsåret 1962/63, som återfinnes på s. 540 och 541 i huvudtiteln, har i huvudsak tillstyrkts av *departementschefen*, som dock ansett, att möjligheterna att öka intagningen på barnavårdslärlinje bör omprövas, så att helst ytterligare 12 studerande kan intagas på denna linje.

Departementschefen har förordat överstyrelsens förslag om viss ändring av timplanen för den provisoriskt anordnade barnavårdslärlinjen vid seminariet i Stockholm, så att en avkortning av utbildningstiden för vissa mycket meriterade studerande kan ske. Vidare ansluter sig departementschefen till skolöverstyrelsens uppfattning, att utbildningstiden för yrkeslärare i klädsömnad bör ökas från två till tre terminer.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i övrigt, att två facklärartjänster i hemkunskap skall inrättas fr. o. m. den 1 januari 1963 vid seminariet i Göteborg samt att en sådan tjänst och en facklärartjänst i textilslöjd skall inrättas vid seminariet i Stockholm. Medel beräknas vidare bl. a. för en extra ordinarie facklärartjänst i textilslöjd vid sistnämnda seminarium och för arvode till bibliotekarie vid textillärlinjen i Malmö. Slutligen kan nämnas, att ytterligare 9 000 kr. föreslås bli anvisade till vaktmästarhjälp och att en ökning av 2 500 kr. beräknats till extra biträdes hjälp på rektorsexpeditionen i Uppsala.

Med inräknande av automatiska kostnadsförändringar föreslås anslaget öka med sammanlagt 344 000 kr.

Utskottet. Med anledning av väckta motioner vid 1961 års riksdag om inrättande av ett femte seminarium för huslig utbildning, förlagt till södra Sverige, erinrade utskottet (utl. nr 42, punkt 4) om sin redan i utlåtandet 1960: 132 överpropositionen 1960: 95 uttalade uppfattning, att frågan om ett femte seminarium, förlagt till södra Sverige — under uppmärksam iakttagande av utvecklingen på behovssidan — skulle hållas aktuell och att ett förslag härom skulle

skyndsamt föreläggas riksdagen, såframt omständigheterna gåve anledning därtill. Det syntes enligt utskottets mening önskvärt att, innan beslut fattades om nybyggnad för Uppsala-seminariet och därmed utbildningsvolymen vid detta seminarium mera definitivt låstes, frågan om inrättande av ett femte seminarium hunnit klarläggas.

Utskottet anförde vidare i sitt utlåtande förra året rörande förevarande anslagspunkt, att Kungl. Maj:t på grundval av nya prognoser så snart ske kunde och senast i samband med ställningstagande till byggnadsprojekten för de redan inrättade seminarierna skulle framlägga förslag om lärarutbildningens omfattning på det husliga området och om utbildningsvolymen vid olika seminarier.

Enligt departementschefens uttalande i 1962 års statsverksproposition har arbetsmarknadsstyrelsens prognossektion under hösten 1961 påbörjat arbetet med en prognos över bl. a. behovet av lärare på det husliga området. Något resultat av detta prognosarbete har ännu icke kunnat framläggas, då enligt vad departementschefen framhållit varje bedömning av det framtida lärarbehovet måste bli ytterst osäker, innan slutligt beslut fattats om utformningen av grundskolan m. m. Departementschefen räknar emellertid med att utvecklingen på behovssidan skall kunna överblickas vid tidpunkten för ett slutligt ställningstagande till den av utskottet i utlåtandet 1960: 132 avsedda byggnadsfrågan.

Med anledning av det i motionerna I: 260 och II: 314 gjorda yrkandet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle hemställa om skyndsamt framläggande av förslag till inrättande av ytterligare ett seminarium för huslig utbildning, förlagt till södra Sverige, vill utskottet, under erinran om sina tidigare gjorda uttalanden i frågan, framhålla nödvändigheten av att åtgärder på förevarande område baserar sig på noggranna prognoser rörande lärarbehovet. Först då prognosmaterialet föreligger, blir det enligt utskottets uppfattning möjligt att ta ställning till frågan om behovet av ytterligare ett husligt seminarium. Med hänsyn till de iakttagelser, som redovisats i de föreliggande motionerna rörande brist på lärare och andra befattningshavare med huslig utbildning, förutsätter utskottet, att det pågående prognosarbetet bedrivs med skyndsamhet och att dess resultat liksom Kungl. Maj:ts därav föranledda ställningstaganden snarast möjligt redovisas för riksdagen. Då utskottet således för närvarande icke är berett att ta ställning till frågan om behovet av det av motionärerna avsedda seminariet, förordar utskottet, att yrkandet i motionerna I: 260 och II: 314 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för seminarierna för huslig utbildning, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för seminarierna för huslig utbildning, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 535 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	39 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 195 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	793 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	74 000
	Summa kr. 4 637 000

c) till *Seminarier för huslig utbildning*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 637 000 kr.;

II. att motionerna I: 260 och II: 314 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

84:o) **Seminarier för huslig utbildning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 289, s. 546 och 547), vilket innebär en anslagshöjning med 6 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 556 000 kr.

85:o) **Seminarier för huslig utbildning: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 290, s. 547 och 548), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

86:o) **Seminarier för huslig utbildning: Inredning och utrustning av nya lokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 291, s. 548 och 549), vilket innebär en anslagsminskning med 125 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Seminarier för huslig utbildning: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kr.

87:o) **Slöjdlärarseminariet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 292, s. 549 och 550), vilket innebär en anslagshöjning med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för slöjdlärarseminariet, som föranledes av vad departementschefen förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för slöjdlärarseminariet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	143 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	185 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	53 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000

Summa kr. 394 000

c) till *Slöjdlärarseminariet: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 394 000 kr.

88:o) **Slöjdlärarseminariet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 293, s. 551), vilket innebär en anslagshöjning med 9 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Slöjdlärarseminariet: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 kr.

89:o) **Slöjdlärarseminariet: Materiel, böcker m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 294, s. 551 och 552), vilket innebär en anslagsminskning med 16 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Slöjdlärarseminariet: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kr.

90:o) **Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdlärarytbildning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 295, s. 552 och 553), vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjdlärarytbildning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 80 000 kr.

Fortbildning m. m.

91:o) **Utbildning av lärare vid folkhögskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 299, s. 569), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av lärare vid folkhögskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 47 000 kr.

92:o) **Bidrag till Ericastiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 300, s. 570—572), vilket innebär en anslagshöjning med 12 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ericastiftelsen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 187 000 kr.

93:o) **Kurser för personal m. fl. vid skolor för blinda och döva.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 301, s. 573), vilket innebär en anslagsminskning med 3 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för personal m. fl. vid skolor för blinda och döva* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 37 000 kr.

94:o) **Resestipendier till vissa lärare i främmande språk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 302, s. 573 och 574), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier till vissa lärare i främmande språk* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 169 000 kr.

95:o) **Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 303, s. 574), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kr.

96:o) **Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 304, s. 574 och 575), vilket innebär en anslagsminskning med 70 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Studiesociala ändamål

97:o) **Studiehjälpnämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 305, s. 576 och 577), vilket innebär en anslagshöjning med 6 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för studiehjälpnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1.	Avlöningar till ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	100
2.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	37 500
3.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	90 500
4.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 000
5.	Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 900
6.	Ersättningar till granskningsmän, <i>förslagsvis</i>	38 000

Summa kr. 190 000

b) till *Studiehjälpnämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kr.

98:o) **Studiehjälpnämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 306, s. 577), vilket innebär en anslagshöjning med 4 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Studiehjälpnämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kr.

99:o) **Garantilänenämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 307, s. 577 och 578), vilket innebär en anslagshöjning med 27 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för *garantilänenämnden*, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

A v l ö n i n g s s t a t

1.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 200
2.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	78 600
3.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 600
4.	Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 600

Summa kr. 120 000

b) till *Garantilänenämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kr.

100:o) **Garantilånenämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 308, s. 578 och 579), vilket innebär en anslagshöjning med 7 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Garantilånenämnden: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 kr.

101:o) **Brevskolestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 310, s. 581 och 582), vilket innebär en anslagshöjning med 99 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att för budgetåret 1962/63 må till brevskolestipendier utdelas högst 175 000 kr.;

b) till *Brevskolestipendier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

102:o) **Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 313, s. 591), vilket innebär en anslagshöjning med 60 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kr.

103:o) **Bidrag till anordnande av skolmåltider.** Kungl. Maj:t har (punkt 314, s. 591—594) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 94) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 137), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandling av åttonde huvudtiteln måtte a) besluta att bidrag för anordnande av skolmåltider må utgå i enlighet med vad i motionerna anförts, samt b) till Bidrag för anordnande av skolmåltider anvisa ett förslagsanslag av 60 000 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Widén m. fl.* (I: 424) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Skellefteå *m. fl.* (II: 492), i vilka hemställts a) att riksdagen måtte besluta att statens bidrag till kommunernas kostnader för skolmåltider fr. o. m. budgetåret 1962/63 skall utgå i enlighet med vad de sakkunniga för översyn av vissa statsbidrag på skolväsendets område föreslagit med 20 som normalbidragsprocent, samt b) att anslaget för budgetåret 1962/63 under rubriken Bidrag till anordnande av skolmåltider skall höjas från av Kungl. Maj:t föreslagna 20 000 000 kr. till 43 130 000 kr.

Beträffande motiveringen för de sålunda gjorda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 137 och II: 492.

Av handlingarna i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit en anslagshöjning med 7 100 000 kr. enligt följande sammanställning.

1. Automatiska kostnadsökningar	200 000
2. Ändring av grunderna för beräkning av statsbidragsprocenten enligt förslag i SOU 1958: 37 (s. 39 ff.) samt fastställande av normalbidragsprocenten till 20	4 840 000
3. Höjning av bidragsunderlaget per utspisad måltid från 70 respektive 90 öre till 80 öre respektive 1 kr.	1 050 000
4. Höjning av statsbidraget för måltid, som serveras elev från annan kommun än skolkommunen, från 85 öre till 1 kr. 25 öre per måltid	1 040 000
	<hr/>
	Summa ökning kr. 7 130 000
	Avrundat kr. 7 100 000

Departementschefen har med anledning härav uttalat följande.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 har skolöverstyrelsen med utgångspunkt i nämnda betänkande framlagt vissa förslag, som dels syftar till att tillförsäkra kommunerna ett genomsnittligt statsbidrag med 20 % av bidragsunderlaget, dels höja det i fixerade belopp per måltid angivna bidragsunderlaget till bättre överensstämmelse med de verkliga kostnaderna. Denna förbättring av bidragsgivningen skulle, trots att den innebär en avsevärd begränsning i förhållande till vad de sakkunniga föreslagit, medföra en kostnadsökning för statsverket av ca 23 miljoner kr., vilket motsvarar mer än en fördubbling av det nuvarande anslaget. Jag anser det inte möjligt att nu under åttonde huvudtiteln bereda utrymme för utgiftsökningar av denna storlek för skolmåltidsverksamheten.

Rörande frågan om en reglering av den uppkomna kostnadsförskjutningen vill jag framhålla, att det här aktuella statsbidraget inte torde böra behandlas fristående från det mera allmänna problem, som sammanhänger med att inkomstutvecklingen och det stigande skatteunderlaget i kommunerna medfört förskjutningar på flera olika områden i kostnadsfördelningen mellan stat och kommun. Frågor av denna art behandlas för närvarande av 1958 års skatteutjämningskommitté. Enligt sina direktiv skall kommittén bl. a. beakta i vad mån inträffade förskjutningar i kostnadsfördelningen nödvändiggör en omprövning av grunderna för de skatteunderlagsgraderade statsbidragen, och skolmåltidsbidraget kommer i sammanhang därmed att tas upp till behandling. Med hänsyn till det sålunda pågående utredningsarbetet torde behandlingen av frågan om ändrade grunder för statsbidraget till skolmåltidsverksamheten böra anstå, till dess att den kan sättas in i ett större finanspolitiskt sammanhang.

Utskottet. De i motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 424 och II: 492 gjorda yrkandena grundar sig på skolöverstyrelsens förslag, varvid i det förra motionsparet räknats med en normalbidragsprocent

av 20 och i det senare motionsparet med procenttalet 40. I båda fallen synes motionärerna ha bortsett från att enligt gällande statsbidragsbestämmelser under löpande budgetår till kommunerna kan utbetalas högst 40 procent av statsbidraget och i stället räknat med det totala statsbidraget för budgetåret 1962/63.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att utskottet senast i sitt av 1961 års riksdag godkända utlåtande (nr 8, p. 86) underströk, att utskottet fann det med hänsyn till önskvärdheten av att i detta avseende förbättra kostnadsrelationerna mellan staten och kommunerna angeläget, att Kungl. Maj:t så snart ske kunde för riksdagen framlade förslag i anslutning till vad de sakkunniga för översyn av vissa statsbidrag på skolväsendets område i betänkande SOU 1958: 37 föreslagit rörande statsbidrag till skolmältider. Då dessa kostnadsrelationer från kommunernas synpunkt sett för varje år alltmer försämrades, förutsatte utskottet, att Kungl. Maj:t till 1962 års riksdag skulle finna möjlighet förelägga riksdagen förslag i ämnet i anslutning till ovannämnda betänkande.

Med anledning av nu föreliggande motioner vill utskottet, som icke ansett sig böra tillstyrka bifall till de i dem gjorda yrkandena, ytterligare understryka, att det är av synnerlig vikt att frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna beträffande skolmältiderna utan dröjsmål bringas till en lösning. Utskottet förordar, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i anledning av motionerna I: 94 och II: 137 samt I: 424 och II: 492 anfört.

Vad departementschefen i övrigt förordat har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som sålunda biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

I. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 94 och II: 137 samt I: 424 och II: 492, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört rörande statsbidragsgivningen till skolmältider;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 94 och II: 137 samt I: 424 och II: 492, samtliga motioner såvitt de avser medelstillelningen, till *Bidrag till anordnande av skolmältider* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

104:o) **Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmältider.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 315, s. 594 och 595), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmältider* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

105:o) **Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 316, s. 595), vilket innebär en anslagshöjning med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kr.

Diverse

106:o) **1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. 3. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. 4. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 317, s. 596), vilket innebär beträffande det förstnämnda anslaget oförändrad medelsanvisning, beträffande det andra anslaget en höjning med 5 440 000 kr., beträffande det tredje anslaget en höjning med 284 000 kr. och beträffande det sista anslaget en höjning med 438 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1962/63 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 41 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 25 049 000 kr.;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* ett förslagsanslag av 2 567 000 kr.;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Lunds universitets delfond* ett förslagsanslag av 2 335 000 kr.

107:o) **Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 318, s. 596), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 26 000 kr.

108:o) **Tidigare behandlade frågor.** De avsnitt, om vilka utskottet tidigare avgivit utlåtanden, finnes förtecknade i vid detta utlåtande fogad bilaga (*Bilaga 1*), vilket utskottet härmed får för riksdagen meddela.

109:o) **Uppskjutna frågor.** De i bilaga 10 till årets statsverksproposition upptagna beräkningpunkterna 99, 102, 104, 105, 112, 156, 278—280, 282, 283

och 298 har med definitiva förslag upptagits i Kungl. Maj:ts proposition nr 54 angående reformering av den obligatoriska skolan m. m. och kommer att behandlas av det av riksdagen tillsatta särskilda utskottet.

Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under de punkter, som angives i vid detta utlåtande fogad bilaga (*Bilaga 2*), avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 3 april 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Gillström, Boman, Einar Persson, Bergman, Ragnar Bergh, Fritz Persson, Per Jacobsson, Bengtson, Söderberg, Mårtensson, Nils Theodor Larsson, Edström, Bengt Gustavsson, Herbert Larsson och fröken Ljungberg; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, fröken Elmén, herrar Nilsson i Göingegården, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, fröken Olsson, herrar Larsson i Hedenäset, Johansson i Norrköping, Andersson i Knäred och Berg;

dock att herr Edström icke deltagit vid behandlingen av punkterna 1—52.

Bilaga 1

Tidigare behandlade frågor

Punkt i 8:e huvudtiteln	Avsnitt	Utskotts- utlåtande nr	
6—11	Allmänna kultur- och bildningsändamål	42	
12—15	Konst, litteratur, musik m. m.		
17—59	Arkiv, bibliotek, museer m. m.		
61			
79—86	Internationellt-kulturellt samarbete		
87—94	Kyrkliga ändamål		
96—98			
296	Läro- och lärutbildning		23
297	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen		
	Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkes- utbildningen		

Bilaga 2

Uppskjutna frågor

Punkt i 8:e huvudtiteln	Avsnitt respektive anslagsrubrik
5	Stöd åt konstnärlig, litterär och musikalisk verksamhet Riksarkivet
16	Inredning och utrustning av nya lokaler
60	Personhistorisk forskning och publiceringsverksamhet
95	Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka
116	Nomadskolor
162—277	Högre utbildning och forskning Läro- och lärutbildning
281	Bidrag till utbildning av förskollärare Studiesociala ändamål
309	Studiebidrag och stipendier
311	Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter
312	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti

Reservationer

1) vid *punkten 5* (Bidrag till folkbibliotek) av herrar *Boman, Ragnar Bergh*, fröken *Ljungberg*, herr *Staxäng*, fröken *Elmén*, herr *Nilsson* i Göingegården och fröken *Olsson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 39 och II: 82 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 4, som börjar med »I motionerna» och slutar med »bibliotekets verksamhet», bort ha följande lydelse:

»Utskottet finner starka skäl föreligga för en höjning av bidraget till Sigtunastiftelsens bibliotek. Statsbidraget har sedan år 1954 utgått med oförändrat belopp, ehuru omkostnaderna för driften av biblioteket sedan dess avsevärt höjts. Biblioteket, vilket har en relativt omfattande verksamhet, tjänar bl. a. som stadsbibliotek för Sigtuna stad, vilken saknar eget kommunalt bibliotek. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna I: 39 och II: 82 om höjning av det årliga bidraget till Sigtunastiftelsens bibliotek fr. o. m. budgetåret 1962/63 med 3 500 kr. eller alltså från 6 500 kr. till 10 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan under II. och VI. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 39 och II: 82, besluta att för budgetåret 1962/63 höja bidraget till Sigtunastiftelsens bibliotek med 3 500 kr.;

VI. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 210 och II: 254 ävensom med bifall till motionerna I: 39 och II: 82, till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 675 500 kr.»

2) vid *punkten 10* (Bidrag till studiecirkelverksamhet) av herr *Ragnar Bergh*, fröken *Ljungberg*, herrar *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, besluta, att bidrag till allmän studiecirkel skall utgå med högst 40 % av kostnaderna för handledarvode och studiemateriel, dock med högst sex kr. för studietimme, att antalet deltagare i allmän studiecirkel och ungdomscirkel vid varje sammankomst skall utgöra minst sju samt att bidrag skall utgå i mån av tillgång på medel;

II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till studiecirkelverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 12 000 000 kr.;

III. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att utredning snarast måtte verkställas om hur kontroll skall utövas över de statliga bidrag, som ställes till den fria folkbildningens förfogande.»

3) vid *punkten 13* (Utbildning av ungdomsledare) av herr *Ragnar Bergh*, fröken *Ljungberg*, herrar *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets hemställan under III. och VI. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, besluta, att statsbidrag icke skall utgå för utbildning av ungdomsledare för politiska organisationer;

VI. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag å motionerna I: 109 och II: 159, I: 328 och II: 317 samt I: 414 och II: 488, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, till *Utbildning av ungdomsledare* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 520 000 kr.»

4) vid *punkten 15* (Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer) av herr *Ragnar Bergh*, fröken *Ljungberg*, herrar *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets hemställan under V. och VIII. bort ha följande lydelse:

»V. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, besluta, att statsbidrag icke skall utgå till instruktörsverksamhet vid politiska organisationer;

VIII. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 423 och II: 489, såvitt nu är i fråga, ävensom med avslag å motionerna I: 108 och II: 161, I: 328 och II: 317 samt I: 414 och II: 488, sistnämnda fyra motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 689 000 kr.»

5) vid *punkten 19* (Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blindas) av fröken *Olsson*

6) vid *punkten 29* (Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem) av herrar *Bengtson*, *Nils Theodor Larsson*, *Larsson* i Hedenäset och

Andersson i Knäred, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt av utskottets yttrande på s. 21, som börjar med »Den påtagliga» och slutar med »att erinra», bort ha följande lydelse:

»Den påtagliga minskning förevarande statsbidrag undergått i relation till kostnaderna gör det enligt utskottets mening ofrånkomligt, att en uppräkningsmåste ske snarast, så att statsbidragets realvärde återställs. Enligt utskottets mening föreligger icke anledning att uppskjuta denna uppräkningsavvaktan på resultatet av 1958 års skatteutjämningskommittés arbete. Utskottet anser sig därför böra biträda yrkandena i motionerna I: 94 och II: 137 om höjning av bidraget till 4 kr. per elev och dag vid inackordering i enskilt hem och till 3: 70 kr. per elev och dag vid inackordering i elevhem. Kungl. Maj:t bör bemyndigas att lämna bidrag för nästkommande budgetår i enlighet härmed.

Såsom förordats i motionerna tillstyrker utskottet att medelsbehovet för nästa budgetår uppräknas till 2 275 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må

a) med bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1962/63 lämna bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem enligt de grunder utskottet förordat;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 275 000 kr.»

7) vid *punkten 30* (Bidrag till anordnande av skolskjutsar) av herrar *Bengtson, Nils Theodor Larsson, Larsson* i Hedenäset och *Andersson* i Knäred, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt av utskottets yttrande, som på s. 22 börjar med »Med anledning» och på s. 23 slutar med »till erinran», bort ha följande lydelse:

»De av utskottet under närmast föregående punkt anförda synpunkterna beträffande statsbidraget till inackordering äger även och i lika hög grad giltighet beträffande statsbidraget till skolskjutsar (självskjutsar). Utskottet tillstyrker därför yrkandet i motionerna I: 94 och II: 137, att bidraget till självskjutsarna skall utgå med 95 öre per elev och dag, om skolvägen är längre än 7 km, samt med 75 öre per elev och dag i övriga fall.

Såsom förordats i motionerna tillstyrker utskottet att medelsbehovet för nästa budgetår uppräknas till 56 110 000 kr.»

dels och utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må

a) med bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1962/63 lämna bidrag till s. k. självskjutsar med 95 öre per elev och dag i fall, då skolvägen är längre än 7 km, samt med 75 öre per elev och dag i övriga fall;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till anordnande av skolskjutsar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 56 110 000 kr.»

8) vid *punkten 41* (Allmänna läroverken: Avlöningar)

a) av herrar *Boman, Ragnar Bergh, Per Jacobsson*, fröken *Ljungberg*, herr *Staxäng*, fröken *Elmén* och herr *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 30, som börjar med »Med anledning av» och slutar med »motionen II: 29», bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till vikten av att förbättra arbetsförhållandena i realskolans högsta klass tillstyrker utskottet i anledning av yrkandet i motionen II: 29 att riksdagen måtte besluta att det elevantal, vid vilket parallellavdelning får inrättas i realskolans högsta klass, sänkes från 36 till 31.»

dels och att utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må, i anledning av motionen II: 29, besluta, att i § 44, mom. 3 läroverksstadgan angivna bestämmelser om elevantalet i realskolans högsta klass skall äga tillämpning fr. o. m. budgetåret 1962/63.»

b) av herr *Einar Persson*

9) vid *punkten 46* (Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk)

a) av herrar *Boman, Ragnar Bergh, Per Jacobsson* och fröken *Elmén*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande, som på s. 33 börjar med »Med anledning» och på s. 34 slutar med »sådant bidrag», bort ha följande lydelse:

»Skolöverstyrelsen meddelade Franska skolan dimissionsrätt fr. o. m. läsåret 1957/58 och enligt överstyrelsens beräkningar skulle med gällande praxis statsbidrag till nämnda skola upptagas i anslagsäskandena till 1959 års riksdag. Statsfinansiella eller andra skäl kunna enligt utskottets mening ej anföras för att i detta fall bryta mot en sedan länge tillämpad praxis. Härtill kommer att bristen på gymnasieplatser i Stockholm och förortskommunerna blivit alltmer accentuerad och att nedläggande av gymnasiet vid den traditionsrika och från pedagogisk synpunkt mycket ansedda skolan skulle ytterligare försvåra situationen. Utskottet tillstyrker därför bifall till det i motionerna I: 53 och II: 77 framställda yrkandet.»

dels ock att utskottets hemställan under b) bort ha följande lydelse:

»b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 53 och II: 77 samt med avslag å motionerna I: 97 och II: 151, till *Privatläroverk: Bidrag till vissa privatläroverk* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 350 000 kr.»

b) av herr *Staxäng*

10) vid *punkten 53* (Högre tekniska läroverk: Avlöningar)

a) av herr *Karlsson* i Olofström, som ansett att utskottet — under erinran om att länsstyrelsen i Kristianstads län, överstyrelsen för yrkesutbildning och Sveriges industriförbund förordat Kristianstad som förläggningsort för det nya tekniska läroverket — bort tillstyrka bifall till motionerna I: 130 och II: 257 samt att till följd härav utskottets hemställan i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

»III. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 130 och II: 257, besluta, att det föreslagna nya högre tekniska läroverket i Kristianstads län förlägges till Kristianstad;

IV. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 130 och II: 257 ävensom med avslag å motionerna I: 51 och II: 84,

a) besluta, att i Kristianstad, Kiruna och Stockholm skall fr. o. m. budgetåret 1962/63 eller den senare tidpunkt Kungl. Maj:t bestämmer, successivt upprättas högre tekniska läroverk under villkor, att städerna åtager sig tillhandahålla för läroverken erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning;»

b) av herr *Petterson* i Degerfors

11) vid *punkten 70* (Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov) av herrar *Boman*, *Ragnar Bergh*, *Per Jacobsson*, *Bengtson*, *Nils Theodor Larsson*, *Edström*, fröken *Ljungberg*, herr *Staxäng*, fröken *Elmén*, herrar *Nilsson* i Göingegården, *Larsson* i Hedenäset och *Andersson* i Knäred, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 49, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »om medelstildelningen», bort ha följande lydelse:

»Utskottet, som finner starka skäl tala för att den nuvarande medelsbalansen avvecklas, innan den förenklade bidragsgivningen införes, tillstyrker bifall till yrkandet i motionerna I: 420 och II: 499.»

dels ock att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 420 och II: 499, till *Bidrag till kostnaderna för granskning av utförda gesällprov* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 40 000 kr.»

12) vid *punkten 72* (Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor) av herrar *Gillström, Einar Persson, Bergman, Fritz Persson, Bengt Gustavsson, Herbert Larsson, Pettersson* i Degerfors, *Gustafsson* i Stockholm, *Mellqvist, fru Lewén-Eliasson* och *Johansson* i Norrköping, vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets utlåtande på s. 52, som börjar med »Utskottet vill» och slutar med »årets statsverksproposition», bort ha följande lydelse:

»Utskottet finner i och för sig starka skäl tala för att statsbidrag till folkhögskolor borde utgå i snabbare takt än vad nu är fallet. Med hänsyn till att frågan om folkhögskolans framtida ställning kommer att behandlas i samband med den till årets riksdag avlätna propositionen nr 54 angående reformering av den obligatoriska skolan m. m., anser sig utskottet icke böra biträda de i nyssnämnda motioner framförda yrkandena. Utskottet förväntar emellertid, att Kungl. Maj:t, sedan större säkerhet vunnits om folkhögskolans framtid, om så befinnes lämpligt för nästa års riksdag framlägger förslag innebärande att statsbidrag i fortsättningen medges i större omfattning än vad som varit fallet de senare åren.»

dels ock att utskottets hemställan under IV. och V. bort ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må, med avslag å motionerna I: 202 och II: 261, besluta att icke för budgetåret 1962/63 medgiva statsbidrag till ytterligare en folkhögskola utöver Kungl. Maj:ts förslag;

V. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 102 och II: 135, I: 104 och II: 163, I: 121 och II: 140 samt I: 202 och II: 261, samtliga motioner i vad de avser medelsanvisningen, till *Folkhögskolor: Bidrag till driften av folkhögskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 19 590 000 kr.»

13) vid *punkten 78* (Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor) av herr *Andersson* i Knäred

14) vid *punkten 83* (Seminarier för huslig utbildning: Avlöningar) av herr *Andersson* i Knäred

15) vid *punkten 103* (Bidrag till anordnande av skolmåltider) av herrar *Boman, Per Jacobsson, Bengtson, Nils Theodor Larsson, Edström*, fröken *Elmén*, herrar *Larsson* i Hedenäset och *Andersson* i Knäred, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»De i motionerna I: 94 och II: 137, såvitt nu är i fråga, samt motionerna I: 424 och II: 492 gjorda yrkandena grundar sig på skolöverstyrelsens förslag, varvid i det förra motionsparet räknats med en normalbidragsprocent av 40 och i det senare motionsparet med procenttalet 20.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att statens andel av de verkliga kostnaderna för skolmältiderna år 1948 uppgick till 70 %, medan den 1960 utgjorde endast ca 13 %. De ökade kostnaderna för kommunerna har medfört inskränkningar i skolmältidsverksamheten. Riksdagen har under tre år i följd i skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit angelägenheten av att Kungl. Maj:t så snart ske kunde för riksdagen framlade förslag i anslutning till vad de sakkunniga för översyn av vissa statsbidrag på skolväsendets område i betänkande SOU 1958:37 föreslagit rörande statsbidrag till skolmältider. Då kostnadsrelationerna beträffande skolmältidsverksamheten från kommunernas synpunkt sett för varje år försämrats, förutsatte utskottet i sitt av 1961 års riksdag godkända utlåtande (nr 8, p. 86), att Kungl. Maj:t till 1962 års riksdag skulle finna möjlighet förelägga riksdagen förslag i ämnet i anslutning till nämnda betänkande.

Enligt utskottets mening är det av synnerlig vikt, att frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna beträffande skolmältiderna utan dröjsmål bringas till en mer tillfredsställande lösning. Utskottet tillstyrker därför, att bidraget fr. o. m. nästkommande budgetår skall utgå efter en normalbidragsprocent av 40 i enlighet med vad som förordats i motionerna I: 94 och II: 137. I nämnda motioner liksom i motionerna I: 424 och II: 492 förordade höjningar av bidragsunderlaget finner sig utskottet också böra tillstyrka. Kungl. Maj:t bör bemyndigas att för nästkommande budgetår lämna statsbidrag till skolmältider i överensstämmelse härmed.

Utskottets förslag kan för mältider serverade budgetåret 1962/63 beräknas medföra en höjning av statsbidraget med ca 50 000 000 kr. Förskottsbetalningen 1962/63 skulle alltså härigenom ökas med ca 20 000 000 kr. För nästkommande budgetår bör sålunda förslagsanslaget uppräknas till 40 000 000 kr.

Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t till nästa års riksdag framlägger förslag till en mera definitiv utformning av statsbidragsbestämmelserna på grundval av vad den ovannämnda utredningen förordat, avseende även frågan om garanterande av statsbidragets värdebeständighet.

Under åberopande av vad som anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 94 och II: 137 samt i anledning av motionerna I: 424 och II: 492, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1962/63 lämna statsbidrag till skolmältider enligt de grunder utskottet förordat;

II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 94 och II: 137 samt I: 424 och II: 492, samtliga motioner såvitt de avser medelstillelningen, till *Bidrag till anordnande av skolmältider* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.»